

העולם הזה

משדה

עד

גילי

דרכו של
פלמ"ח

*

הספור
שנגנז:

„גם אני
ביקרתי
באניה
המצרית”

*

צברים
ביפאן

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

מס' 1,880 שנה 17
די אלול תשי"ד
2.9.54
המחיר 300 פרוטה

השער:

ישראל גילי

העולם הזה

השבועון הסוציאלי לאיפורמציה

המנהל הכללי: ב. ד. לוי

ר"ח גליסקין 8 תלאביב מען המכרבים: "עולמס" 28785 ת. ד. 136, טל. 28785 מו"ל: העולם הזה בע"מ דפוס ישראלי בע"מ. ת"א דפוס ישראלי בע"מ. ת"א איך המערכת אחראית עבור תוכן המודעות, מלבד עבור מודעות המתפרסמות תחת הכותרת "דו"ח לצרכן", המוכנות על ידי חברי המערכת ונבדקות על ידיהם.

עורך משנה, כיתוב: ישיעור לכיא

הכתב הראשי: שמואל כרתור עמנואל פרט

העורך הראשי: אורי אבנרי ראש המערכת: שלום כחן

עורך משנה, תכנית: אורי סלע

הציר הראשי: שמואל כרתור חברי המערכת:

דוב איתן, משה כנאפריס, יחיאל בשן, יהודה נבאי, ניצה נבי, לילי גלילי, רותי ורד, כווי זכרי, יוחנן ורבה זראי, אוסקר מאובר עמוס קינן, סילבי קשת, אברהם רפפורט.

ראש מערכת ירושלים: יוחנן אורן

עורך דפוס: משה אור

מנהל מעבדה: דוד מוינין

מנהל מכשירים: שלמה הררי

ראש המנהלה:

2.6.72

הרעיון לערוך שורה של מרוציאופניים, כהכנה למסע ארצי מגבול אלגבול, נולד כמעט יחד עם המערכת הנוכחית של העולם הזה. כמו עתונים בחוף לארץ, שקיבלו תחת חסותה את רוב מאורעות הספורט העיקריים, האמנו כי כוחה הדחף הגדול של העיתון יכול לתת תנופה גדולה לחיי הספורט הדומים בארץ.

אלה ארגון תחרותאופניים הוא גיב גדול מאד. העדפנו, בשעתו, להתחיל בענף ספורט מצומצם יותר, לרכוש בו את הנסיון הדרוש. כך נולד, לפני ארבע שנים מרוץ שוועלי שמטון לאופנועים שהתקיים כבר שלוש פעמים והוליד מחדש את ספורט האופנועים הישראלי.

כיום יכול ספורט זה להתקיים גם בלי עד רתנו. מדי פעם אני שומע על מכעות ארציים ובינארציים. בשבוע שעבר הצטרף אחד מחברי מערכת זו, עמוס קינן, לאופנוען שהחליט לעבור את כל יבשת אירופה לבדו.

לא שכחנו את המרוץ הראשון. ספורט האופנועים יהיה תמיד מוגבל לחוגים קטנים. הוא יקר. הוא מסוכן מאד. ואילו ספורט האופניים הוא בריא מאד, עממי מאד, יכול להקיף אלפים רבים של נוער ויבוגרים. הוא מתאים במיוחד לארץ קטנה ושטוחה יחסית כשלנו.

אם לדון לפי שלב ההכנות, עלה המיבצע לפסים של הצלחה. כל הגורמים הציבוריים הנוגעים בדבר תמנו לנו את ידם ברצון. מיטב הספורטאים העמידו עצמם לרשותנו לצורכי ארגון וסיקוח. ההרשמה התקדמה כסדרה.

בחשבי על ספורטהאופניים, בו עסקתי כמעט משך מחצית חיי, ובשוחחי עם החברים הצעירים העוסקים בו כיום, אני יכול להמילט מן ההרגשה עד כמה שהשתנתה חושתה המולדת בחמש עשרה השנים האחרונות.

לפני עשר — חמש עשרה שנה לא חלמנו כלל על הנגב. בארבע היתה נקודה יחידה קה, ודומיני כי איש לא ערך אז מסע מחל אביב, דרך עזה ובארבע, לחברון וירי שלום. לעומת זאת היה טיול לים המלח הצפוני דבר כמעט מובן מאליה.

ערכנו טיול זה בשני שלבים — יום אחד לירושלים יום שני למפעל האשגל (וחזרה

באוסטובס לירושלים). בדרך ירושלימה הגענו עם עלות השחר לבית דגון, אכלנו ארוחת בוקר במלחה. הקטע הנותר ביותר היה זה הנחון כיום בידי הירדנים — הכביש העובר את עמק איילון המרהיב עין. משערי הגיא הלכנו את רוב הדרך ברגל, בדחפנו הג' האופניים. עד כמה שאני זוכר, הקטע הג' החלולים של מוצא. החברה היחידה שנסעה עמנו נפלה מאופניה וכמעט שברה את רגליה.

מירושלים ליס'המלח הכביש נהדר. מלבד עליה נוראה אחת, יכול הרוכב לנוח על אוכפיו האופניים מתגלגלים מעצמם לאורך עשרות קילומטרים. זה היה בסוכות, והרחוב היה נורא. יריחו רבצה תחת שטיח של שרב לא היה לנו שום חשק לבקר את דקליה המזדקרים. כשהגענו למי יס'המלח התפשטנו בחפז, קפצנו פינמה — והפלטנו קריאה של כאב. כי בזמן הטיול נשרט עורנו עשרות שרשיות זעירות, והמים הצורבים חיבלו בנו קשה.

קו תלאביב — ירושלים היה אהוב עלינו כי הוא הצירי רכיבה והליכה לסרוגין שלנו היה כה מעייפת. לעומת זאת היה הכביש הישן לחיפה (דרך פתח תקוה ורעננה) נבזי ביותר. כשאתה נולד במכונית נראה לך שכביש זה שטוח. אולם למעשה חבויות לו עשרות עליות קטנות, שאינן מצדיקות הליכה ברגל, אך יונקים את הכוח מתוך רגלייך. בהגיענו לחיפה יכולנו בקושי לעמוד על רגלינו. (לשבת על המקום המיוחד לכן לא היינו מסוגלים כלל).

על דבר אחד אני מצטער כיום: מעולם לא עברתי את הכביש היורד מירושלם ליריחו, לאורך הירדן. זה צריך להיות גרעון? רוכביאופניים (אולי נקרא לה: אופנוים?) אני מקווה בכל לבי שעוד תהיה לי הזדמנות לעבור כביש זה על אופניים — ושלא אחיז או זקן, מדי כדי להנות מזה.

לנו, שעברנו את הארץ לאורכה ולרוחב בה כוח רגלינו המטובבות, רעיון שלמה הארץ הוא דבר מובן מאליה. יכול להיות ויכוח כיצד להשיג זאת — בדרך שלוב או מלחמה. אולם בעיני אין גבול בין ירושלים ליריחו, בין תנחית לשכם. אני חש את הארץ כגוף אחד. ועל כך אני מודה, בין השאר, לאופניים. הם מכשיר חינוכי מאד.

לוי אורי

במקום כרוזים, סטיפנדיות

שנת השינוי תהיה שנת בחירות לוועדה החברתית לקונגרס הציוני, ברשות הממשלה ולכנסת. ספה לאזון נמכר שמפלגה מסוימת עומדת להקציב 3 מיליון לירות - לבחירות, דר מפלגה אחרת עומדת להקציב לצורך זה 2.6 מיליון לירות... יש מקום לחוקק חוק על הגבלת תקציבי הבחירות. הרשויות המקומיות צריכות להתחיל על איסור מוחלט של שימוש ברמקולים וליכי לוד קירות הבתים בנסיעות ובפלקטים... את התקציב לבחירות יש לבסס בצורה יותר מקר רית, להוציא את הכסף למטרות קונסטרוקטיביות, לא להרבות כוחות שיפוט של האזרח. אין לי שום ספק שהנוער הישראלי ההולך לבחירות לכנסת יתרשם יותר אם המפלגות יקציב סטיפנדיות להשתלמות ולחקר, במקום ליכנס כסף על מודעות חסרונותיו ועל צורות פרכים אמריקאיות.

הנשיא והעיתונאים

בגליון העולם הזה 875 הודעתם — כנראה בהתמך על הראיון שהיה לי עם נשיא המדינה שלמה יצחק בן צבי התעסקות חדשה, חקירת תולדות הארץ בימי העות'מנים. ברצוני להעמידכם על הטעות. אני מסרמי בשם נשיא מדינת ישראל, שהספר על תולדות הישוב בתקופה העות'מנית הושלם ועומד להופיע בקרוב. אכן התעסקות כבר היתה.

דוד אפל, כתב עת "ס", מגדל אשקלון וכויות האדם בכמה

ועד הליגה לזכויות האדם דן בישיבתו בפסקי דין שהוצא נגד סמל המשטרה הצבאית אחרן מרטה (העולם הזה 877). פסקידן זה, אם אינו מקרי, אלא ביטוי לרוח השוחרת בבתי הדין הצבאיים — כפי שבפסק אולי להכריז הפרסום הכללי שכנות שניתן לו — מהתה ככנה המורה לזכויות האדם, לזכויות האנושיות של כל פרט ופרט במדינה.

אנו פונים אל העיתונות, אל המוסדות הי ציבוריים ואל כל אדם, החרד לקיום משטר דמוקרטי ולשמירת העקרונות הכתובים במגילת היסוד של המדינה, שתאחדו בתביעה לביטולו של פסקידן זה.

ד"ר א. ירום, יו"ר הליגה לזכויות האדם

מלכה דהא יין

במכתב על מלכת היין (העולם הזה 878) היה הכלי צלמיס, נעורות יפות, כעני תרנגולת, קרשירי נהיה. רק את היין עצמו כמעט שלא הזכרתי כלל. מה קרה הכתב שלכם התכלכל, או שמת שיתן יותר מדון?

יואב הררי, חדרה פשוט מאד: מרוב הנשים אי אפשר היה לראות את היין.

אשרי עם אשר יש לו כמים כאלה, המעשים ועשים על אופנועיהם לפחות במהירות של 100 קילומטרים, דרך ישובים צפופים הממריאים אל הים לכל סכנה ולחיי אחרים. אנו נצדיע למות ניבורים — או יפה בעולם אלא למות בים, באויר, או בבישה (ביחוד לאחרים).

מאיר נאמן, כפר אתא. לפני שנים מספר הייתי עד לאסון טרנאי ביותר. חניך שלי נהרג במקרה מועד. החניך היה אותה שעה ברשותי. ילי הוטל את חורונו מסוימת. ניסרתי להצילו וכמעט שהקרבתי את חיי במקרה זה. דבר אחד זוכרני היטב: את יום האנשים לאחר המכה. האחראי עלי באופן יחיד נעלמו כאילו בלעם האדמה — וכאילו ורו בידם עלי: ואילו משפחת הקרב לא האשימה אותי, אלא את תנועת הנוער, ששלחה אותי כמדריך...

... על כן הרגשתי רגש מאוד ומשתף עם אורי שבוודאי הרגיש את עצמו כודר ברע זה. אבל ניהמתי לאחר מכן, כאשר קראתי את מאמרם כם המודרש לאורי (העולם הזה 876). איזה מעשה תפארת עשה גליון כדי שתוכלו לקרוא אחריו כה לחי?

דוד סלע, ירושלים. לא זימן נהרג אורח ישראלי בהריירושלים, בעת משמר על המולדת, ובחלונות הנבוכים נערך

ויכוח, אם לערוך לו לוויה צבאית. או לא: וכאן, במעגן, קרה אסון, בו נספו אזרחים רבים, ולכמה מהם נערכה לוויה צבאית בלי כל זיכרון... אל נשכח שהם מצאו את מותם בהאונה, לעומת זאת האזרח, או השוטר מצאו את מותם על מובד המולדת, בעת הנחת נבולות הארץ.

אריה, תל אביב. כאחר היודע את אורי גליון, חסתי משך שבוע ימים: האם כל עם העתונאים הינו נכזה חסר מצפון? האם אין בהם אחד, אשר ניסה להיות אוניקטיבי, למרות הכאב על האבירות? הרי כאבו של אורי עולה על כולם לפחות שבוע עשר מונים... על כן סבורני שבירכת, "ישר בהכנס" הינה פסיל לעומת המניע לכך.

מנדלה, קרית חיים.

חוק ימין (המשך)

בתור רופא המטפל בענייני מין הנני מביע את תמיכתי בהצעתו של "עורך דין תל אביבי" (העולם הזה 875) להחליט החוקים הקיימים בארגון ותינועים במה שמכנים בשם פשעים מיניים. בחוקים מתקדמים יותר... לנישה הישנה השפעה מור קה הרגשת החוסר של בני הנוער, הנבולות מלא כותיות מערכת החיים שבינו לבין גורמים לפע מיס לכססוכים, להסכסוכים, להסתחת המשיכה הערדית ולהתרופפות הקשרים.

ד"ר מ. יודמן, תל אביב הנני מודה בהחלט עם דברי "צר לזיכרון" (העולם הזה 876). נכרים ונשים כמנו, שהם לא דעת החברה בעלי נטיות בלתי נורמליות, לא היו רואים את עצמם כאור זה. אילו לא החברה שהחרימה אותם.

אולם האנשים המעטים ונותנים ביטוי לרגש יתיהם היו רוצים לעשות זאת בליווי, ומתוך שר אינם יכולים לעשות זאת הריהם נאלצים להיפוש במקומות חשוכים ומפוקפקים ביותר, דבר זה חוסר אותם בהכרח ליצורים ירודים ההולכים וזמי אבדים במשך הזמן את צלם האלוהים שלהם.

המצטרפת לזיכרון

דו"ח לנהל

עוד מאמר על משכורת עובדיהתחבורה בארץ (דו"ח צריכה, העולם הזה 876) ואני הולך לערוך מנבית למענם בין המובטלים!

קורא קבוע, תל אביב

ריקוד במוניות

אני מכחישה בכל תוקף את מה שנאמר עלי בגליון העולם הזה 878 במדור אנשים. לא טענתי כלל שאני במהרה. להיפך, השתיר לא פצוץ עורה ראשונה, הסקתי אותו להשתן מן דוראדום, וחייכתי שעתים וחצי בתחתית המספרה, כדי למסור עדות. עלי לציון כי נהג המונית לא התחשב כלל בעצבי שנמתחו על ידי האסון והחקירה המשטרתית, דרש ממני מחיר משולש עבור הנסיעה.

תהילה רסלר, תל אביב

אני, היום זכר הישגיות

במכתב אני, היום זכר הישגיות (העולם הזה 879) לקחתם כלכוני קטן ומכסתי אתכם אותו על הראש. זה פשוט כארדום! מה יש לכם לזיגור להנחתם?

אירנה שלזינגר, חיפה כלב מן שוהף את הכלב.

מור הרוזנים

נאמס לי כבר לראות מדו שבוע בשבוע שאלון, שמכחו בעיקר לאנשים נשואים. האם שכתבתם את הרוזנים? לא נסכול זאת יותר! מרד נגד הנשואים והשאלונים המכונים אלה!

מאיר בן נתן, פרדסיכץ

סעף מביש ובלתי חוקי

"התנהגות מבישה, או בלתי חוקית", כלשון חר כתהשיפוט הצבאית, (העולם הזה 877) איננה רק בעתה זכותו של כל אדם להביע את דעתו ללא סחד, אלא בעתה חוקתית חמורה יותר. כל עוד כימית במקומותהשיפוט תקה 85, מבלי שיוגדר מהי התנהגות בלתי חוקית, אפשר להעניש בעונני שים דומים אנס, ערוק וחילי שפיהק במסדר בקור. סעף זה מעמיד בצל את חוקתהשיפוט כולה, ועל תיקונו חייבת להתבסס הליגה לזכויות האדם והציוניות הישראלית.

אליעזר בוכני, חיפה

בגליון ראש השנה יפרסמו עור כי העולם הזה כפרטורט מכתבי קוראים המבקשים לכנס, לטובנה אי לרעה, את דרכו של העולם זה זה בשנה האחרונה. קורא החפץ לשנות מכתב למדור מיוחד זה, מתבקש לעשות זאת עוד השבוע.

ומעלה, מירוז הנוער ייער באניות ואילו מירוז המבוגרים — במטוסים. כל משתתף יורשה לערוך הפסקה של חודש ימים בפאריס.

2. הציון הדרוש (בדרך חזרה): פוני גיור, עניבה ספורטיבית; סיפוריגניב נות אירגוניים וחברתיים; צילומים פסה בעיתונות הספורט.

3. התוצאות ייקבעו על ידי חבר טים שכל משתתף יבחר לעצמו. בין כים יחולק לא גביע אחד, אלא טרוח שלמים.

4. המשתתפים צריכים להתחייב, מ תנאי ההשתתפותם, להגחיל כבוד לישראל החמישי.

העשיין שמורים מראשון תחב, בחמת שיגעון, חזונותו הזקנה למכונתהחנינה והדבק לקופסות תו: "לשון ו"

העולם הזה

השבועון הסוציאלי לאיפורמציה

ספורט

התאחדות הספורט הישראלית מכריזה בזה על

מירוז אטלנטיס

בו יוכלו לקחת חלק כל העוסקים ב ספורט לפחות 45 שנים במשרדים הצ" אימים שוכן להכרת ההתאחדות ו"דבר" תקנות המירוז.

1. המירוז ייער בשני חלקים — ל יוער (60-80 שנה) ולמבוגרים (80 שנה

מכתבים

אישה שנה

חוצפה היא מצד קורא אפרים תלמן (העולם הזה 879) לטעון כי תואר אישהשנה מניע לשרת, "השך את ביג, למיתר". להיפך, בן גוריון הוא שהוכיח כי המדינה לא חובלת לתקיים בלעדיו — ותוא הראוי להיבחר כי אישהשנה.

תרצה גירן, תל אביב אישהשנה הוא ללא ספק אמנו זכר רוני — הישראלי היחיד שהיה מוכן לסכן את חייו ובריאותו למען האידאל הנעלה של שלום ואחאה...

אלישע דונסקי, ירושלים הספורטאית של השנה היא אהובה קראוס, היא ראויה לתואר זה בהחלט. הרי היא נשאה את שמע ספורטאיישראל לכל הרבי אסיה... דב בלוק, חולון התואר איש העולם מניע לאיש שהטיל את פצצת מימן הראשונה. אולם עליכם להודו במתן התואר — אהרן לא ייאר לא איש ולא יולם.

זרע (וקצר); שרת, השר.

מאז יצחק שדה ועד ישראל גלילי

(ראת שער)

השבוע, שנתיים אחרי מותו, יצחק שדה עודנו חי מאד. הוא משפיע על המאורעות יותר מאשר אנשים רבים המתהלכים עלי אדמות. פילוג מסלוגות, חיפושי דרכים פוליטיות, ויכוחים צבאיים — כל אלה כפור פים כיום במידה מכרעת לעובון שהשאר "הזקן" בלב חניכיו.

על איש מהם לא רבצה אחריות כבדה זו יותר מאשר על שכמו של חניכיו, תלמידו ומורהו: ישראל גלילי.

קשה לתאר שתי דמויות רחוקות יותר זו מזו מאשר יצחק שדה וישראל גלילי.

יצחק שדה היה ענק, שריירי, אישיהוה בשמח בכוחו. "שריד מן התקופה בה היו הנפילים בארץ", אמר עליו, השבוע, יגאל בריא אך בלתי-אתלטי.

יצחק שדה אהב את הנאות-החיים, חיבב את הרושם החיצוני, ידע לשתות כמויות עצומות של חוקה. ואילו ישראל גלילי, בהציעו לאורחיו כוס של משקה, מתנצל: "איני מבין בזה. יצחק שדה היה המומחה!"

יצחק שדה היה "ילד יהודי דרוק, שפניו חזרות ועניני שחורות, שברק להן ועצבות להן שלא לפי גילו, לבוש כיהודי, קפוצה ארוכה ופיאותיו מסולסלות ויורדות עד כתפיו" ילד שהתענה ב"חור", שהגיע אל הכוח בלחמו בפרחחים אנטישמיים בפינוי הרחוב. ישראל גלילי בא לארץ מרוסיה בגיל ארבע, התחנך בבית-הספר לבנים בתל-אביב (ששכן אז בבית הישן של הועד-הפועל), שיחק "אדי פולו" במרתפים הגדולים, הצטרף בנעוריו לנוער העובד והיה בין מייסדי קיבוץ נען.

נוער, שמעו

מישהו אי-שם מחזיק את מאזני חיינו בידי. וכפות המאזניים עולות ויורדות, יורדות ועולות. על הכף האחת — שואת ישראל, תקומת ישראל, ומלחמת ישראל.

ועל הכף השנייה: תכני מסחר ופוליטיקה, והתככים — משקלם כבד מאד.

נוער — זכור:

בבוא השעה, השלך עצמך בכוח ובאומץ. זה יכריע, המאזן ישתנה!

נוער, שמעו!

יצחק שדה, 1946

יצחק שדה היה איש הדור הראשון במלוא מ ובן המילה, חוצב דרכים מסלע תרתי משמע. ישראל גלילי הוא הדמות הגדולה ביותר של הדור השני, חניכיו ובן טיפוחם של ברל כצנלסון ודוד בן-גוריון. כשהתוכח, פעם, על דב הוזה והתנגד לדעתו, אמרה לו אשתו של הלה:

"שמע-נא, צוּצִיק, אל תתחצף!" — והוזה ציאה מן המגירה תמונה שהראתה את ישראל גלילי הוזה יושב על ברכיו של המורה דוב הוזה, בשלהי מלחמת-העולם ראשונה, עת חזרו המגורשים לארץ.

יצחק שדה הגיע אל הקוממיות בדרך הקשה, עליידי מאמץ של רצון והתגברות שכ ית. הוא לא הצליח, וגם לא רצה, לנתק ת שרשיו בארצות הפזורה, נשאר תמיד מאיהב, בסתר לבו במולדת הרוסית, גוסף על אהבתו הגדולה את נון ארץ-ישראל.

ישראל גלילי הוא בן הארץ, אליה הגיעו שדה וחבריו בדרך האידאולוגיה, צבר שקיבל את התרות העברית כמעט כמתנת-לידה, האיש שאומה עברית ולשון עברית וצבא עברי היו לגביו דברים מובנים מאליהם, לא מונחים רעיוניים שיש ללמדם ולשננם.

מרכז המסע

אדם המחפש את גלילי במשק נען ושואל ילד מקומי, "איפה גר ישראל גלילי?" עלול להיתקל בתשובה: "איזה ישראל גלילי?" בלמדו שישנם שני ישראל גלילי במקום יוסיף המבקר: "זה שהיה בהגנה", יקבל תשובה: "שניהם היו." למבקר לא נשארת אז

• ישראל גלילי השני בנען הוא בן-יודו של הראשון, ראש המועצה האזורית.

יצחק שדה השאיר לחבריו מזמרת הפלמ"ח מורשה

לא נתנו לו שנים ארוכות של שרות בהגנה שהות להשתלם. באותם הימים לא היה זה בלתי-רגיל לגילוי לחזור בשעה ארבע בבוקר משיחה במשק יפתח המפולג, ללמוד לפני הצהריים את תורת הסינוס.

רבים מאנשי השומרה-הצעיר סבורים כי יתכן והפילוג לא היה פורץ לו נכח ישראל גלילי בארץ בחדשים האחרונים. הם זוכרים כי במשברים קודמים היה גלילי האיש הצלול, המפשר; מאמינים כי היה ממלא תפקיד דומה גם הפעם. אולם בחזרו לארץ, ישר לתוך קלחת הפילוג, קיבל על עצמו את דין הפילוג ללא הסתייגות.

אם נשאר זה, עד היום, פילוג הוגן, ללא השמצות הדדיות פרוצות, הרי אין ספק שיד גלילי בדבר. היה זה הוא שאמר בנקודת השיא של הפילוג, בראיון היחיד שנתן לעיתונאי: "במבחנים הממשיים יתיצב השור מרה-צעיר בסכנה ובאש כמונו!"

לא היה זה גם המקרה היחיד שגלילי ביצע ניתוח, אותו חשב לנכון, בצורה חברית והוגנת. פעם, כשהחליט הקיבוץ-המאוחד לגרש את חסידי סנה ממשק כיסופים הנגר, כי, אחרי משפט פראג, הגיע גלילי לשם וראה שבני המקום העמיסו את המגורשים על המכוניות כמו חבילות-קש. גלילי אסף את חברי-המשק, נתן להם הרצאה. הנושא:

סיבית. מאיר יערי הוא איש ההגיון המופשט ההולך לפני ההגשמה. משה סנה הוא איש הפקחות החדה והצוננת כסוף-גילוח. יש ראל גלילי הוא איש חכם. יותר מזה: הוא התגלמותה של החכמה הישראלית, השרית, הפשוטה. גם בזאת הוא יורש שדה.

בין בני-אדם לחבילות קש

לפני שלושה שבועות הוזעק גלילי ח. מאנגליה, שם למד באופן עצמאי במכללת לונדון. לפני נסיעתו, בשנה שעברה, הקדיש את מחצית זמנו לקיבוץ-המאוחד, את המחצית השניה ללימודים פרטיים — פסיקה, כימיה, מתמטיקה, כולם מקצועות בהם

מפא"יי. ואף שאינו מגיע לברק הנעורים של יגאל אלון או לנסיך-החיים של שמעון אבידן, שניהם אישים בולטים במחנה ה"פלמ"ח, הרי אין כמעט ויכוח שמסביב לכל מדורה של חניכי יצחק שדה, מרכז המעגל במקום שיושב ישראל גלילי.

הסיבה נעוצה באופיו של האיש: כמו אצל יצחק שדה, התכונה הבולטת ביותר של גלילי היא שלמות אישיותו, ההארמונה של אדם היצוק מחתיכה אחת, ריאליסט בעל תחושה מוסרית עמוקה, איש-מעשה בעל עמקות רעיונית, פשוט-הליכות עד כדי גדור לה: זהו ישראל גלילי.

דוד בן-גוריון הוא איש ההכרה האימפול-

ברירה אלא לשאול על "הבעל של צפירה האקונומית" או "האבא של יהונתן".

זוהי קבלת-פנים האופיינית לצניעותו ה"אמיתית", חסרת כל גנוניה-מלאכותיות, שה מי שהיה אליל ההגנה וסגן-שר-הבטחון בשלבים המכריעים של מלחמת-העצמאות, אך ברחבי המדינה אין כיום כל צורך לזהות את ישראל גלילי בתוארים או ב"ציוני-לחי". כי גלילי, האדם הפוליטי היחיד בישראל שאין לו אויבים ושגם יריביו הם מעריציו, זכה מזמן למעמד שאין שני לו.

"הוא האדם היחיד במדינה מתחת לגיל 50 העשוי מן החומר ממנו קורצו ראשי-ממשלה!" אמר עליו, לא מכבר, מנהיג

יצחק שדה וישראל גלילי בשורה הראשונה של מצעדי הפלמ"ח הגדול בתל-אביב בשנת 1949. יורמי שדה (התמונה הגדולה מימין) עם אביו לפני

"מה ההבדל בין בני-אדם לחבילות-קש".
— לא יהיה בשביל מי —

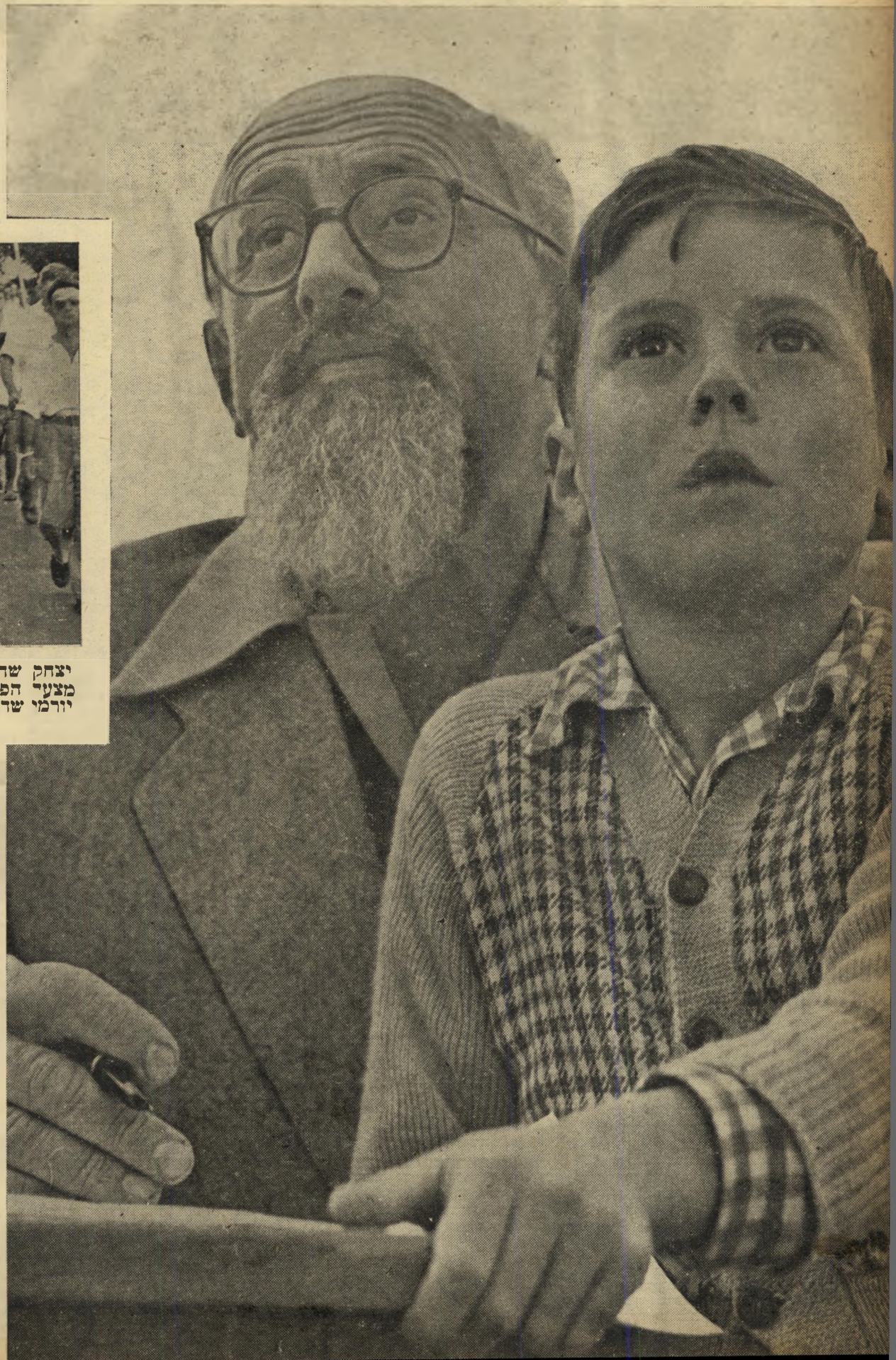
טבעי היה כי למחרת הפילוג תתעורר השאלה: למי היה יצחק שדה מצטרף לו חי כיום? טבעי גם היה שכל צד היה בטוח ששדה היה מכריע לטובתו. אך למעשה אין התשובה קלה כל עיקר.

בטוח ששדה לא היה הולך עם ידידו, משה סנה, אל מפלגת השמאל הסוציאליסטי. טי, כי שדה היה, קודם כל ומעל לכל, צירי ני מובהק וקיצוני. כתב הוא:

"לעזרת העם. להיות חלוץ בכל המובנים, לא רק ראשונים בשורה, אלא גם ראשונים להבנה ולהכרה. לפני שנתגבר על משהו מבחוק, יש להתגבר על השאננות מבית. ש להסביר לכל שכיום עוד בגלות אנחי נז, אף על פי שבארץ-ישראל אנו יושבים, זרק יהודים רבים מאד יוכלו לעשות את הארץ הזאת לארץ-ישראל. על הכל להבין כי בלי נצחון ציוני מלא, במצב של מיעוט בארץ זאת — גלות תהיה כאן וקיומנו יור יה תלוי בנס ובחסד, על אף ההישגים העשייים, התרבותיים וגם החינוכיים-הצבאיים." קשה הרבה יותר ההחלטה בין שני סגני מפ"ם.

• לעורך העולם הזה (878).

בידי ישראל

זאנית זבואה

יצחק שדה היה ציוני קיצוני. הוא הדין הן להשומר-הצעיר והן לאחרות-העבודה. הוא היה שונא מושבע של החלוקה, הסיד מושבע של עקרון שלמות-הארץ. הוא הדין לגבי שני סוגי מפלים — אף שנטיש בינר הם הויכוח כיצד לאחד את הארץ מחדש. ומה יהיה מקום הערבים בה.

הוא האמין כי במלחמת-העצמאות היתה אפשרות צבאית ברורה לאחד את הארץ בי כוח-הנשק, והוא הטיל את מלוא האשמה לאיריצוץ משימה זו על דוד בן-גוריון. אך גם מאיר יערי וגם יגאל אלון הסכימו עמו אז. דעותיהם נחלקו, בינואר 1949, על השאלה מה יהיה מעמד החלק השני: אם יהיה זה חלק בלתי נפרד של מדינת-ישראל, או שטח ערבי עצמאי, הקשור למדינה.

מגדולי-שפם. פרועי-בלורית

כיום זוהי שאלה תיאורית בלבד. החשוב הוא לא מה היה עושה יצחק שדה, לו חי. החשוב הוא מה יעשו חניכיו.

חניכיו של יצחק שדה ושותפיו למפעל ה"פלמ"ח מפוזרים במפלגות רבות. תלמידיו האהוב עליה, משה דיין, הוא איש מפלגת שותפו הקרוב, שמעון אבידן, הוא איש ה"שומר-הצעיר. פלמ"חאי צעיר ואופייני כמו מסלגת אחדות-העבודה התרשה ושיביא ל- מפלגה זו הרבה מן ההוד והרומנטיקה של

שלוש שנים, ביום העצמאות, ועם יגאל אלון (התמונה הגדולה משמאל), לפני שנה. מאחוריו בימין התמונה, עומדת בתו של יצחק שדה.

משפחת המדורה. מייסדי המפלגה החדשה סמכו בשעת הפיר לוג במידה רבה על גיוניה אנושית זו. סיפר השבוע אחד מהם: "חברים רבים, שהתרחקו מאתנו בשנים האחרונות מפני שהתנגדו לשותפות עם השומר-הצעיר, חזרו רים עתה אלינו. באסיפות שלנו נראים צעיר רים מגדולי-שפם ופרועי-בלורית, שלא נר או באסיפות מזה שנים!"

אין זה מקרה. הקיבוץ-המאוחד, יותר מכל גורם אחר, הוליד את הפלמ"ח. כשרוב ה- שוב רצה בגיוס הנוער הישראלי לגדודי ה- צבא הבריטי וגם השומר-הצעיר ראה בי פלמ"ח, בניגוד לדעת שדה, יותר מליציה מקומית, מרוחקת למשקים, מאשר צבא אר- צי ניד. כימי הויכוח החמור ביותר על המאבק היתה המפלגה לאחרות-העבודה זו- שאת דברו של רוב רובו של הפלמ"ח. בימים ההם כתב י. נודד — הוא יצחק שדה — בבטאון המפלגה.

זוהי ירושה גדולה ומפוארת. קשה מאד ל- קיים אותה בימים הספורים של התפרקות. קל מאד לבזבז אותה.

פלמ"ח-חדש או עוד מפלגה?

אין ספק שרובבות צעירים, לא רק אנשי הפלמ"ח עצמם אלא כל ההמונים שהת- נדבו, לחמו והושפעו עליידי יצחק שדה, נכספו בשנים האחרונות להתגבשות כוח

חדש שיתקע יתד בגלגלי העגלה הלאומית המתדרדרת במדרון ההתנוונות המוסרית, יציב מחדש, לעיני כל, את דגל ההגשמה האישית ההמונית.

צעירים אלה חלמו, במעורפל, על "פלמ"ח חדש. הם זכרו כי הפלמ"ח לא לחם בי- כנסת כי אם בשדות הארץ ושביליה, וכי כיבושיו האמיתיים היו בלב האדם העברי. והם קיוו כי ישראל גלילי וחבריו, שומרי הגחלת, שוב ידליקו מדורה זו למענם.

גלילי ואלון כפרו באפשרות זו. הם הא- מינו כי בתקופה הנוכחית, המפלגה היא המכשיר למאבק המעשי. כך חשב גם יצחק שדה בשנותיו האחרונות. אולם לרגלי סברה

זו פעורה סכנה: הסכנה שתקום "עוד מפ- לגה", וכי בויכוח בכנסת ובלהט אסיפות העם תהפוך המדורה הגדולה למגורת נפט.

הלאומי הגדול של הפלמ"ח יהפוך, בלי משי- ללאומיות מצחצחת-חרבות. אמנם, ישראל גלילי מטיף נגד רעיון מלחמת-המנע. יגאל אלון אמר כי לא יתנגד להכרה בגבולות המדינה הקיימים, תמורת שלום מיידי — אך שיחתור אל גבול הירדן אם יכפו הער- בים מלחמה על ישראל. אלא שלא תמי- מקבל החניך את הדברים כפי שיצאו מלב המחנך. שינוי קטן בהדגשה עלול לשנות את תוכן המשפט.

דגל יורשי הפלמ"ח יכול להיות דגל תנ"י עתי-שיחור, דגל של צבא-שלום. הוא יכול גם להיות ההיפך.

דבר אחד היה ברור, כשעלו השבוע שלוש מאות מפקדיו הוותיקים של הפלמ"ח אל הקבר הרם של גבעת-ברנר: כמו יצחק שדה, הפלמ"ח עודנו חי מאד. הבשורה הג- דולה, כי גורל הנוער העברי בידו שלו בלבד, וכי עליו להטיל את עצמו על כף המאזניים — עוד שרירה וקיימת מאד. דר- כו של פלמ"ח עוד לא תמה, והיא עתה, כמו אז, דרך הרת תקוות וסכנות. לאן תגיע, תלוי לא מעט בצעדיו של האיש הג- מוך מנען הסמוכה.

העם בעל הבקבוקים

השנה, כמו כל שנה לפנייה ואחריה, היא השנה החמה ביותר עד כמה שמגיע זכרון הישראלים.

הוותיקים, עמוסי הנסיון, החליפו מבטיס רבידעת, הבטיחו זה לזה — כמו בכל שנה לפני ואחרי כן — כי זהו סימן לכך ש' החורף יהיה החורף הקר ביותר מזה דורות.

אלא שלא היתה זאת נחמה צוננת. עייף ומיוזע, התגנב השראלי הממוצע ברחובות לאורך הבתים המצילים. שתי גלונים רבים של משקאות חדשים ועוד יותר חדשים, הפ' ליט אותם דרך נקבוביות עורו ושתי אותם מחדש.

לאבות אבותיו של אותו אורח, לפני ארבע אלפי שנים, לא היו משקאות מודרניים אלה. במקומם נאלצו להשתמש באגדות מ' קררות. אחת מהן סיפרה כי באביב הורגה אחת האלות את בעל המבורך, אל הפוריות. אולם כעבור כמה חודשים חזר בעל למקומו ונוקם את נקמתו. רוחות קרירים רוצחים את הקיץ המרושע.

על אף המשקאות, קיוו רוב אורחי ישראל השבוע כי בעל יפסיק להתמחמה, ימהר ל' מלא את תפקידו.

יחסי חוץ

רוחות מנשבות

רוחות חמימות נשבו השבוע בישראל. ניפחו את מפרשיהספינות הדיפלומטיות. הרוחות היו ספוגות שמועות: לא יעבור זמן רב וישראל תחליף נציגים דיפלומטיים עם הודו ועם גרמניה המערבית.

מנידלתי הגיעו ידיעות כי בבית הנבחרים ההודי הולכת ומתגבשת סיעה, הלווחצת על גיהוראל ניהור להקים שגרירות הודית ב' ישראל. בה בשעה שממשלת ניהור הכירה בישראל דה'ירה עוד בספטמבר 1950. לא נעשה עד עתה כל צעד ליצירת יחסים דיפ' לומטיים בין שתי המדינות. ניהור, שהיה נתון ללחץ גדול מצד הליגה הערבית, גילה סימנים ברורים של היסוס, כאשר הציעה ממשלת ישראל את גבראל דורון לתפקיד הקונסול שלה בהודו.

ללחץ המכוון לשיפור יחסי הודו-ישראל יש שתי סיבות:

- אימונה של הודו במדינאים המוסלמים הולך ופוחת.
- המדינאים ההודיים מרגישים כי כל סיור נוסף לקשור קשרים דיפלומטיים עם ישראל עלול להזיק למעמדה של הודו כ' מנהיגת עמי אסיה. ליצור רושם שהיא מ' נהלת מדיניות חד-צדדית.

פרט שלא הוברר. מן הצד השני נשבו רוחות חזקות יותר אם כי סכיזי הספינה הדיפלומטית לעשות את דרכה בשלום לא היו ברורים כלל.

מאו נחתם הסכם השילומים בין ישראל וגרמניה המערבית, לפני שנתיים, האמין ה' קאנצלר, קונראד אדנאואר כי יחסים דיפ' לומטיים יתקשרו בין שתי המדינות תוך זמן קצר. עתה הגיע הקאנצלר למסקנה כי הישראלים לא יתלהבו כלל מנציג של ממ' שלת בון בארצם. רוצה להפגי את המתחיות בהציעו לישראל שגריר יהודי גרמני. המוע' מד המחקבל ביותר על הדעת: קארל מארקס, עורכו של שבועון יהודי-גרמני, אשר אינו קרוב משפחתו של מחבר הקאפיטאל.

משאל בלתי-רשמי, שנערך בשבוע שעבר בין הדיפלומטים הזרים היושבים בישראל, העלה כי 70 אחוז מהם משוכנעים ששגריר מערב-גרמניה יגיש את כתב-האמנה לנ' שיא ישראל. עוד לפני כיווד-השנה, אולם דבר אחד טרם הוברר: כיצד יגיבו אורחי ישראל, שעה שתזמורת צה"ל תשמיע את דויטשלאנד איבר אלס לפני בית-הנשיא.

הגבול

האיש בגי'פ הלבן

בקרבת תלפיות, בדרום ירושלים, מוזרק בית תל-קומת-יפה, מוקף עצי אורן ור' חניים. לעומד על גג הבית מתגלה נוף נה' דר. ירושלים כולה, על גבעותיה ועמקיה, משהתרחק למרגלותיו. מסגד הסלע מבהיק מזוהר, מעל לתומת העיר העתיקה; הר היר' תים והר הצופים רומזים מקרוב; רמאללה

גורם מונע חשוב כפי ריון על פירוק הקואליציה בשני המחנות הוא הפחד מירידות הזולת. בעוד שהצ"ח בטוחים שמפא" לא תיתן להם ללכת, מפני שלשריהם נודעו פרטים רבים מדי על שערוריות קודמיהם באותם משרדי הממשלה, רומזים אנשי מפא"י שעקבו היטב אחרי מעשי עסקני הצ"ח באותם משרדים, יחוללו סערה ציבורית אם אי-פעם יגלו פרטים על אישים מסוימים. נקודת הסתייגות משותפת: שני הצדדים מודים כי השרים של המפלגה היריבה נקיים בעצמם.

הקיום הכלדיים של תעמולת המפלגות העיקריות במע' רכת הבחירות הקרובה מתבהרים והולכים, שעה שהמפלגות עצמן מסיימות את הרכב מוסדות התעמולה שלהם. האינטראקציה הכללית:

מפא"י תאשים את הצ"ח בהפקרת האינטרס הלאומי וברדי' מת הפועלים לטובת העשירים. נקודת-מוקד החלטת הועדה האחזנה של הצ"ח, כי אפילו אם יהיו בארץ 50 מובטלים, אסור להעלות את המסים (כדי לבצע עבודות פיתוח ציבוריות). החלטה זו כונתה על-ידי עקיבא גוברין כ'החלטת המסגרת השחורה', על שום שהבוקר פירסם אותה, במקרה, במסגרת מבליטה. **הצ"ח יאשימו את מפא"י בהתקפה שיטתית על המעמד הבינוני,** יסתמך במידה רבה על סעיף מסי-ההכנסה המפלה לרעה עובדים עצמאיים לעומת פועלים שכירים. דרישתם הבלתי-אמצעית מן הבוחר: לתת לצ"ח כוח כזה שמפא"י לא תוכל להקים ממשלה בלעדית.

חרות תתרכז בעניני חוץ. תדרוש מן הבוחר למסור לה בקבלנות את התפקיד להשיג שלום עם הערבים, בדרך כל כוח ואפילו שימוש בנשק.

אחדות העבודה תתקיף את ברית מפא"י-הצ"ח, תדרוש כי ינתנו לה די חברייכנסת כדי להכריח את מפא"י להקים קואליציה פועלית, בלי ונגד הצ"ח. טענתה נגד מפ"ס: קול למפ"ס יהיה בזבוז, כי מפ"ס לא תיכנס לקואליציה, בעוד שאחדות-העבודה תהיה שותפת לאחריות.

מפ"ס תפתח על התרחקות אמריקה, תדרוש ממשלה של אי' הזהות בינלאומית, תרמוז שהיא מוכנה להיכנס לקואליציה אשר תקבל על עצמה תנאי זה.

צפה להשקעת מרץ רב מצד כל המפלגות במערכת הבחירות לקונגרס הצינוני. כל הצדדים מאמינים כי הצלחה בבחירות אלה, באפריל 1955, תשפיע באופן מכריע על הפסיכולוגיה של הבוחר בבחירות לכנסת, יתייחסו על כן למאבק זה כאל חזרה כללית לפני ההצגה העיקרית.

התוצאה: יתרון למפלגות הגדולות, המטוגלות לממן שתי מערכות בחירות, לעומת מפלגות עניות יותר.

אם אתה חובב בעיות משפטיות, תיהנה למשמע התוכנית החדשה ב'דלתיים פתוחות, אשר תופעל, כנראה, בקרוב על ידי חידושי המוסיקה יצחק שמעוני, במסגרת קול-ישראל. התוכנית, שתביא לפני המאזינים מקרים משפטיים מעניינים בצורה תסכיתית למחצה, תימנע מלעורר בעיות עדינות, תכיל רק מקרים משפטיים חוצלארציים, או ארצישראלים ישימים.

כן טוסק עתה שמעוני בעיבוד תוכנית חדשה, אשר שמה טרם נקבע, ואשר תהווה תחרות בזק בין משוררים צעירים, שייאספו לאולם, יירדשו לחבר בו במקום, תוך שתי דקות שיר על נושאים נתונים מראש. התוצאות ייקראו לפני המיקרופון בפי המשוררים עצמם.

צפה לזכ שאבא אבן יקבל הוראות להמשיך במשא ומתן עם הסמיט דרטרמנט, על בסיס הודעותיו הקודמות של שר החוץ האמ' ריקא' פוסטר דאלס. הצעות אלו, אשר תוכנן המדיני טרם נודע ברבים, נראית לממשלת-ישראל, למרות הכרזותיה המנוגדות בנידון זה.

צפה לשיפור ניכר ב' חסי ישראל-צרפת בעקבות ביקור הרמטכ"ל בפרים. ישראל כבר הסכימה עם נציגים צרפתיים על רכישת ציוד מסויים בצרפת, תמשיך בקרוב במשאומתן מפורט בעניין זה, באמצעות נציגיה בבירת-צרפת.

אם יש לך קרובים ברומניה, אל תתלה תקוות גדולות בסיכוייהם לעלות לישראל. יש להניח כי תשובת רומניה על איגרת-ישראל בקשר לבעיית העלייה תהי ברוח התשובה שקיבלו נציגיישראל בעליפה במשרד החוץ בבוקרשט: רומניה תסען כי היא מוכנה לאשר עליה לכל דורש, בתנאי שישראל תתחייב רשמית שלא להקשות על המבקשים לרדת לרומניה. אין להניח כי משרד החוץ יסכים לתת גושפנקה רשמית לירידה מן הארץ — ביחוד לנוכח הסברה השוררת בין אנשי משרד-החוץ כי הרומנים לא יאשרו עליה בין כה וכה, יסענו כי איש אינו רוצה לעלות.

פקודי ממשלה נבזחים ונאנשי ציבור חשוכים, שאינם חברי כנסת, יהיו מחוסנים מפני תביעות פליליות, אם יצליח משה שרת לשכנע את חבריו לממשלה לתת הוראות ליועץ המשפטי, שלא לפתוח בחקירות נגד אנשים מסוימים — ביחוד פקדי ממשלה למעלה מדרגה מסויימת — ללא אישור. בכתב מאת ממשלה, ובמקרים מיוחדים ללא החלטה מוקדמת של הממשלה כולה, לגבי פקידים נמוכים יותר תהיה פתיחת החקירה תלויה באישורו של שר המשפטים בלבד.

המשכורת החודשית שדך תקוצץ באופן פתאומי, אם תתגשם הצעתם הקיצונית של כמה מאנשי מפא"י, מקורביו של שר האוצר, לוי אשכול, להוריד את רמת השכר על ידי קביעת שער חדש לכל נקודה של אינדקס יוקר המחיה. שר האוצר מנסה למנוע הסתננות כל פרטים על עניין זה, מחשש שהדבר עלול לגרום נזק חמור בעת הבחירות.

ייתכן כי מוניות-השירות יועמדו תחת פיקוח רשמי, אם יקבל שר התחבורה את המלצות מנהל משרדו, חיים רזילי, בעניין זה. לעומת זאת נודע כי המפקח על התעבורה בדרכים, מיכאל בר, הוא בעד הקניית מעמד רשמי למוניות השירות.

צפה להתכתשות רצינית בין 'הבימה' ו'הקאמרי', אחרי הריב על המחזה 'המרד על הקיץ'. אחרי שהבימה נפגעה על-ידי הקאמרי, שהציע למחזאי 500 דולאר עבור המחזה לעומת 300 הדולאר של הבימה, מרגזו התיאטרון עתה כי מנהל הקאמרי יוסף מילוא השמיך, כביכול, את הבימה בפאזרים, סיפר לצופתים לפני בוא הבימה שזהו תיאטרון כרוביציאלי ירוד. הבימה שקלה אפילו אם להגיש משפט-פצויים נגד מילוא על הוצאת-דיבה.

שוכנת בקרבת-מקום; ואילו בית-לחם מוס' תחת רק עלידי גבעה. ממזרח מודקפים הרי מואב התמרים, מעבר לים המלח. ג' מערב משתרעים הרי יהודי הצחיחים.

לעיני הצופה, וזהו ארץ אחת. שום גבול לא נקבע עלידי הטבע. שני חלקי ירושלים דבוקים זה בזה, כתאומים סיאמיים. אולם המשקיף יודע: שלווה זו של הנוף, המרר מם את הנפש, אינה אלא אשליה. כפצע ענק עובר הגבול על גוף הארץ. פצע שלא הגלוי, הנוסף כמעט כל יום כמה טיפות של דם. המשקיף יודע זאת, כי תפקדו לשים את התחבשות על המקום המרוה.

הדייר ארז מזוודותיו. אותו בית עצי' מו אינו שייך אף לאחד משני חלקי הארץ היריבים. אין הוא חלק של מדינת-ישראל, ואין הוא חלק של הממלכה ההאשמית של הירדן. כי בית זה שייך למדינה שאינה. הוא השריד האחרון של ארץ-ישראל.

פעם גר בבית זה הוד מעלתו, הנציב העל' יון של מלך בריטניה לפלשתינה (א"י). הר' בה דברים בבית עוד מכירים דיוור זה. הטבח במטבח והמגישים הערביים בחדר ה' אוכל העווב-כמעט היו פעם משרתיו של הנציב, והם יודעים לספר רבות על ימי כהו' נהו. אפילו הצלחות, עליהן מוגש האוכל, הן היסטוריות. הן נושאות את הכתובת המפוארת: GRI ראשי התיבות של "ג'ורג' מלך (בריטניה) וקיסר (הוד)".

כשארו הדייר הקודם את מזוודותיו, מלחה עלידי תמונת הריהוט בעיר הקודש, מר' את הבנין לצלב האדום הבינלאומי. זה לא האריך בו ימיו. אחרי נסיון-נפל ישראלי לכבוש את הגבעה, עלה בחורן הגבוה הדגל הכחול-הכהה של בעל-הבית הנוכחי: "ראש" המטה של ארגון מפקחי שביתת-הנשק של האומות המאוחדות לארץ-ישראל".

בשני הכבישים המובילים לבית האחד מ' מערב והשני ממזרח עומדים שוטרים ה' מונעים את המעבר. רק יחיד-סגולה עוב' רים מחסום זה. הם עלולים לפגוש אורחים מזורים. לרגע קט יכול עתונאי ישראלי למ' צוא את עצמו פנים אל פנים עם שייך ערבי תבוש-קפיה ועסוף גלימה חומה ממזר' מואב, להחליף עמו ברכת-שלום גבוכה.

אך לרוב שקט הבית, אין בו אורח. ס' בחדרים ובמסדרונות פועלים קומץ הקצינים במדיהם הלאומיים, ו-63 עובדי אום' האחרים — אלחוטאים, מ' מכירות, אנשי-בטחון מ' גויסים מתריסר משטרות לאומיות העומדים כל רגע על המשמר מפני מעש-טרור של קנאים.

10 דולאר ליום. מרכז עצבים זה שו' לט על שני עבריו של גבול הנמשך 950 ק"מ. הוא פועל באמצעות ארבע ג'שים. ועדת שביתת הנשק הישראלית-לבנונית (זה' מתכנסת במטולה). הועדה הישראלית-הסורית (לד' גשר בנות-יעקוב). הועדה הישראלית-מצרית (בעוגיה ולד' עזה). והועדה הישרא' לית-הירדנית (שמושבה בשער מגדלבאום ה' ירושלמי). זו האחרונה החשובה ביותר: גבולה משתרע לאורך 631 קילומטרים מסוב' סכים. היא גם הפחות פופולרית בישראל. ממשלת ישראל מחרימה את כל עבודתה.

האיש שגרם לחרם זה, סגן-אלוף (של עתודת-חיליהם האמריקאית) אלמו הוציחו מסיים עתה את השלב האחרון של שירותו בן שלוש השנים. טרם נקבע מי ימלא את מקומו. הניחוש הטוב ביותר היה, השבוע, כי היושבי-ראש הבא יהיה קצין אמריקאי אחר — סגן-אלוף (של עתודת-צבא-היבשה) גילברט אי. ברסליי.

ברסליי עצמו לא אישר את ההשערה, הסתפק בחיוך מתחמק. אולם בחודש שעבר היה ברור כי הוא מתכוון לשהות ממושכ בארץ. בשדה-התעופה של לוד נחת האוירון שהביא לארץ את רעותו, אשה שופעת-מרץ, בעלת מבטא צרפתי, ובנו היחיד, פיליפ בן הארבע.

מלוד עברה מרת ברסליי ישר לדירתה ה' חדשה: בית בצד הערבי של הגבול כמה מאות מטרים משער מגדלבאום. שם תנהל את משק ביתה בהתאם לאמצעים העומדים לרשותה: משכורתו הסדירה של סגן-אלוף

• בבנין שוכנת תחנת-אלחוט, שהיא חוליה ברשת בינלאומית, ואשר דרכה עוברים כל ההודעות של מרכז-הקשר של אום' גלבזה ליחידותיו בקאשיר, קוריאה ושאר ארצות אסיה.

הכניסה לארמון מוצר ישראל
על הצלחות, אותיות אנגליות

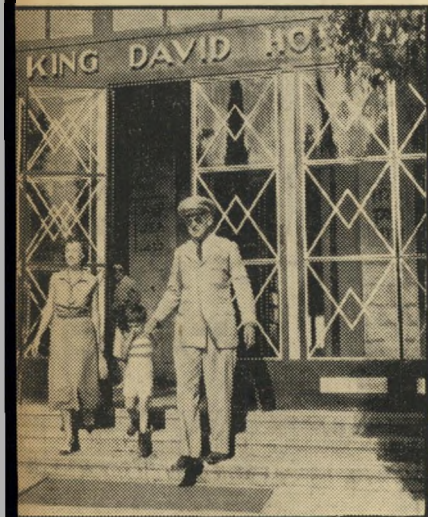
ארמון הנציב בירושלים
מפצעי-קנקן, כמה טיפות של דם

ברסלוי בשער מנדרבום
בשדה, קופסאות סיגריות

ברסלוי עם משפחתו
בין השאר, כיסוף

ברסלוי במדון המדך דוד
בפנטגון, מלחמה פסיכולוגית

אינו יודע עברית, הם נאלצים לסמוך לרוב על מתרגמים, מבלי שיוכלו להיות בטוחים כי הם מוסרים באמת תרגום אמיתי של דבריהם העדימים.

דוברים ישראליים טענו לא פעם כי של-טונות הירדן ביימו התקפות שלמות, שכללו חילופי יריות משך שעות רצופות, והבאת כמויות גדולות של הוכחות כוזבות למקום. אנשי או"ם אינם מוציאים מן החשבון את שרות של ביום כזה מצד ירדן או מצד ישראל, אמר ברסלוי: "אנו יודעים כי לא צד יש כמויות של תחמושת של הצד השני, וכי הוא יכול לפזר בשטח את כל העקבות הדרושות להתקפה מבוימת. אנו יכולים רק לסמוך על נסיונו וכשרונו!"

איש המודיעין. הכשרתו של ברסלוי עצמו היתה ארוכה וממושכת. בן משפחה מסחרית מאן-ארבור, מרכז התרבות של מדינת התעשייה מישיגן בארצות-הברית, למד במכללה מסחרית, אחרי שהצטרף לעתודות צבא-היבשה וקיבל דרגה של סגן-משנה. הוא עסק בעניני עסקים עד שגויס לשרות פעיל עם התקרב מלחמת-העולם השנייה לאמריקה. אחרי שרות במטה הגיוס עבר לענף-המודיעין בפנטגון.

בשרות המודיעין עלה ברסלוי במהירות. כאיש מודיעין של מחנה-הצבא ה-12 של הגנרל עומר בראדלי הגיע לצרפת, למד את שפת הארץ. בתום המלחמה עבר לאחת מנקודות-הצומת של ענפי המודיעין בעולם: איסטאנבול. שלוש שנים עבד כראש משרד הנספח הצבאי האמריקאי בעיר זו, למד את השפה התורכית על בוריה, עד שצורף למשלחת הצבאית האמריקאית בארץ השכנה, החשובה לא פחות: יחון.

בתום שרות זה נחשב ברסלוי, בצדק, כי מומחה לעניני המודיעין של המרחב, הוא נקרא חזרה לפנטגון, מונה ראש המיזם המזרח-תיכוני במחלקת המלחמה הפסיכולוגית של מיניסטריון הצבא.

לפני כמה חודשים ישב במשרד זה, כאשר נודע לו כי מזכירות או"ם דרשה מן המטה האמריקאי לשגר מועמד מתאים לתפקיד של מפקח או"ם בארץ-ישראל. מספר ברסלוי בחייו: "ישבתי בפנטגון ושמעתי שמועה שמחפשים איש לשרות או"ם בארץ-ישראל. הלכתי לאיש המתאים והצעתי את עצמי. אחרי שבועיים טיילנו לי ואמרו שנמצאתי מתאים. זה מוכיח כלל ישן: בבצבא תמיד יש יתרון לזה היושב ליד המקור!"

יתכן שלא המקרה בלבד שיחק את תפקידו. הגנרלים האמריקאים שחיפשו מועמד לתפקיד פתחו, מן הסתם, את התיק המסווג מן "ברסלוי", מצאו כי הוא בעל נסיון נרחב כר בעניני מודיעין, מלחמה-פסיכולוגית ור תנאי המרחב. אפשר להניח כי עלה על דעתם כי שרות של כמה שנים תחת דגל האו"ם יוסיף לידיעותיו יסגל אותו למלא את תפקידו כבצורה טובה עוד יותר את תפקידו המודיעיני האמריקאיים.

ארבעה חודשים אחרי קבלת המינוי הגיע ברסלוי לארץ, קיבל לידי את תפקיד קודמו. משך ארבעה חודשים אלה דיבר "עם כל מי שאפשר היה לדבר בושינגטון ובניו-יורק על ארץ-ישראל" — בין השאר: פקדי ה-סטייט-דפארטמנט, מומחי הצבא האמריקאי.

דיג תת-מימי. בשעות הפנאי שלו עוסק ברסלוי, נוסף על אוסף כל-דגשק מורחבים עתיקים ודיג תת-מימי, גב בכישוף. אולם אפילו חובבות זו לא תאפשר לו, ולחבריו, לחולל נסים. הם אינם משלים את עצמם: כוחם מוגבל. הם יכולים רק לבצע את התפקידים אשר שני הצדדים מעוניי-

לפי ההגיון בלבד. כמו כל שופט, אני זקוק להוכחות. אין לי הוכחות. בלעדיו, אני יכול לחשוב מה שאחשוב, אך איני יכול לתת פסק-דין.

יתכן שהאציוסון יכול היה להציל את עצמו לו הציע החלטה משלו, שהיתה מגנה בחריפות את הרוצחים, מבלי לקבוע במפורש שבאו מן הירדן. אולם יושב-ראש הוועדה אינו מציע הצעות משלו. הוא מצביע רק על הצעות שהוגשו על-ידי אחד הצדדים. הוא יכול היה רק להצביע בעד הצעת ישראל — או להימנע ולהכשילה.

הטלפון מצלצל בבוקר. מציאת ה"כחות משכנוצות היא אכזר-הנגף לעובדות ה"ועדה. לא פחות חמור, לפעמים, עודף הה"כחות: קשה להפריד בין האמיתיות לבין המזוייפות.

בדרך כלל מצלצל הטלפון בשעות הבוקר. הידיעה על תקיפת מסוימת עוברת את דרכה ממפקד היחידה המקומית עד למטכ"ל של הצד המלחמני. תהליך המצריך כמה שעות מרגע המקרה — לרוב בליל — עד להודעה הרשמית לוועדה.

בימים כתיקונם מתלוננת ישראל כמעט תמיד על פעולת מסתננים מן הירדן, מתלוננת ירדן כמעט תמיד על פעולת-תגמול ישראלית מאורגנת. עם התקבל ההודעה נכנס לתפקיד קצין-המביצעים של הוועדה. כיוב זהו ברסלוי, בן ה-44, גבר יפה-תואר הנושא על-התאנה על כתפיות מדוי האמריקאיים. הוא השולח לדרך את המפקחים החוקרים, לעתים אף מצטרף אליהם בעצמו.

החלק הקשה של התפקיד מתחיל במקום. החקרים מסיירים בשטח, אוספים תרמילי כדורים וקופסאות סיגריות, בודקים עקבות וסימנים. הם נאלצים לסמוך על נסיונם הצבאי כדי להחליט אם היתה כאן הפרה אמיתית, או שזוהי עבודת ביום מקצועית. מן כיוון שרק אחד מהם יודע ערבית, ואף אחד

לאחרונה טטה פעם מנוהלה, הציע ב"היעדר ישראל החלטה אנטי-ירדנית. לו הצ"ביעו הירדנים נגדה, היתה הצטה זו נדחית. אולם הירדנים נמנעו מהצבעה, נתנו על"ידי כך ליושב-ראש את האפשרות לקבל הח"לטה שהביעה את דעתו.

אמריקאי (המתקבלת באמצעות משלחת ה"צבא האמריקאי כיוון) בתוספת המשכורת האחידה של משקיף או"ם, 10 דולאר ליום, שמחציתם משתלמים במטבע מקומית.

כל אנשי או"ם גרים באחד משני עברי הגבול, לפי טעמים. רק ראש-המטה עצמו גר, החל מן החודש שעבר, בארמון הנציב, כדי למנוע האשמה של אי-נייטרליות. סביבתו של ברסלוי לבחירת מקום מגוריו: שם הוא גר בשכונה של אמריקאים. לדעתו, הוצאות המחיה משני עברי הגבול פחות או יותר שווים.

אין לי הוכחות. על אף התרם ה"ישראלי, פועלת הוועדה הישראלית-ירדנית במלוא הקיסור. הגיפים הלבנים, הנושאים את 12 הקצינים העומדים לרשותה, מסיי רים משני עברי הגבול באופן חופשי, עורכים בהתמדה סיורי-סיגרה שתפקידם להקי נות לקצינים את ידיעת-השטח והכרת התור שבים, המשמשות רקע לחקירת מקרים מסוי ימים של הפרה. עוזרות גם (לדעת המ סיררים עצמם) להפגין את נוכחות האו"ם ולהוסיף כוונת חוקפניות אפשריות.

אולם תפקידם העיקרי של המשקיפים — חקירת תקריות גבול ממשיות — מוגבל כיום לצד אחד, הירדני. שלטונות ישראל אינם משתפים פעולה, אינם מאפשרים ל"משקיפים לחקור תושבים במקומות התקריות, הנסיבות שגרמו לחרם משקפות יפה את הקשיים המהותיים של התפקיד.

אחרי תקריות-הדמים המזועזעות במענה העקרים ערכו המשקיפים את חקירתם ה"רוכה ביותר עד כה. אולם אחרי הליכה מייגעת בעקבות הרוצחים עצרו כלבי-הגיוש. העקבות נעלמו בתוך השטח הישראלי, עוד במרחק ניכר מן הגבול.

דעת הקהל הישראלית נסערה, דרשה גינוי חריף ומיידי. היא נדהמה כאשר סירב היושב-ראש האמריקאי להצביע בעד הצעת ההחלטה הישראלית שגינתה את ירדן כח"רפיות. טען האציוסון: איני יכול לשפוט

• מסגן-האלוף האמריקאי עד לסגן בלגי מיוצגים כל הדרגות, שבע מדינות (ביניהן קנדה, צרפת, דנמרק, שבדיה, ניו-זילנד).

קצין-מבצעים גידברט ברסלוי ליד המפה
לאורך 631 ק"מ, מבול של תלונות

כיום. היה בדעתו ממילא לשנות את מבנה מוסדות אר"ם בארץ, להעלות את האצ"ס לדרגת יועצו הצבאי, תפקיד בו לא ירגיש את ישראל.

אולם בבואו למרחב נחקלה ההבטחה בי התנגדות נמרצת. וואגן בניה, ראש המטה היוצא, הסביר ליורשו, בצדק, כי החלפת האצ"ס מיד תהפוך כאילו הוא בניה, אשם במצב הנוכחי וכי הוחלף כתוצאה מלחץ ישראלי. דברים דומים שמע בארנס מפי ראשי השלטון בירדן. הוא טילפן להאמר שילד כדי לקבל הדרכה קיבל ממנו הוראה לדחות את החלפת האצ"ס עד לגמר תוקף חוזהו בנובמבר.

כשנודע הדבר למשרד החוץ הישראלי, התקשתה עמדתו מחדש. השבוע לא הופיעו נציגי ישראל לפגישת היכרות של בארנס עם הועדה הישראלית-ירדנית. במקום זה באו אחרי כן, לבדם, לארמון הנציב, פגישת היכרות פרטית.

גם בביצועם. אין ארגון הפיקוח של אר"ם יכול למנוע, או אפילו להרחיק, מלחמה מגבולות ש"ר. אולם אין פירוש הדבר שתפקידו בי שרות השלום אפסי. תפקידו האמיתי, הח"ש: כשנוצר מצב בו רוצים שני הצדדים להפגיש את המחיתות, כמו, למשל, אחרי קרב האש האחרון בירושלים (העולם הזה 872) מסוגל רק איש האר"ם להפעיל את נשק המשא-ומתן, להשקיע בעזרתו את הרובים. הטלפון של ארמון הנציב — היחיד במרחב כולו המחובר לרשת הטלפונית הי"אוטומטית של שני צדי הגבול — מסוגל למלא ברגע כזה תפקיד מכריע.

אמנם זה תפקיד מוגבל, אולם יש בכוחו להציל חיי אדם.

ישנו גורם שני, אולי חשוב עוד יותר: דעת-הקהל העולמית. בתקופה הנוכחית, בה כל הממשלות למדו מידה גבוהה של צי"נות, אין כוחה כמו לפני מאה שנה, אולם

ראשי מטה אדיסון בארנס וואגן בניה, קצינים, אור ירוק

תפקיד למכשף. אולם היו אלה מיבי צעיר-פרסטיגיה בלבד. לפי כל הסימנים תח"זור ישראל לועדה לכל המאוחר עם עזיבת האצ"ס את הארץ וכניסת יורשו לתפקידו. תהיה זאת ועדה כמעט חדשה, כי מאז תקרית מעלה-עקרבם הוחלפו בה שני קצינים גיר-זילנדיים, קצין קאנאדי, נוסף על הצטרפו-תו של ברסליי עצמו בחודש מאי.

יתכן כי שינוי ההרכב ישנה את המול. אר-לם גם ברסליי יודע כי תפקידו יהיה עדין, קשה וכפריטובה. אם יחזיק מעמד בתפ-קיד זה מבלי לעורר עליו את המה ישראל או הירדן או שתיהן יחד, יהיה באמת ראוי לתואר מכשף.

עתונות זיווג בלתי-מוצלח

ד"ר הנריק רוזמריין, איש הצ"כ, נמצא במצב קשה: משרד-הפנים נתן לו רשיון להוצאת עתון סולני בשם נוביני פורננה. אולם לרשיון לא היה ערך רב: הוא התיר להוציא את העתון רק שלוש פעמים בי-שבוע.

גם מרדכי גודשטיין, איש הפרוגרסיבים, נמצא במצב קשה: גם לעתון נוביני איזוא-לסקי הותר לצאת רק שלוש פעמים בי-שבוע.

או הופיע באופק השדכן בדמותו של ויק-טור ברנדיס, מי שהיה קצין בשירות-ה"בטחון של ממשלת פולין הדמוקרטית, וזיהג זיווג שנראה כמוצלח. הוא שיכנע את ראשי הצ"כ כי הוצאת עתון משותף עם הפרוג-גרסיבים תהיה צעד ראשון לאיחוד שתי

גם עתה אין ממשלה בעולם המרשה לעצמה להתעלם ממנה. כל מדינה, ותהיה אפילו מעצמה עולמית. משקיעה הון וכוחות כדי להצדיק את עמדתה בעיני העולם. קרבות אדירים מתחוללים בשדה הפסיכולוגי. אני שי האר"ם סומכים על לחץ זה.

מצבה הנוכחי של ישראל מדגים את הדבר היטב. כתוצאה מהחרמתה את הוע"דה הישראלית-ירדנית מונחות על שולחנה של זו רק תלונות ירדניות. כמעט מדי יום ביומו קורא האיש הממוצע באמריקה, אנגליה ועשרות ארצות אחרות כי ישראל גונתה. אט-אט נוצר במוח הרושם כי ישראל לבדה היא המפירה את השלום, לעומת ההבלגה העילאית של הערבים.

למדינה קטנה, הזקוקה לרצון הטוב של העולם, והסומכת על הפזורה היהודית הי-נמצאת בויכוח מתמיד על ישראל, זהו מצב ביש.

הבטחה והגשמה. לפי כל הסימנים מבטיה ממשלת ישראל היטב מצב זה, משי-תולת לשים לו קץ. אולם אין זה דבר קל, מבלי לאבד פרסטיגיה יקרה.

תחילה נראה כי בואו של ראש-המטה החדש, הגנרל הקאנאדי אדיסון בארנס, יתן את הסימן הירוק לחידוש התנועה של קצי-ני צה"ל לשער מגדל-בום. אבא אבן דיבר עם מוכיר אר"ם, דאג האמרשילי, הבטיח לו את שיבת ישראל. הבטחה דומה ניתנה על-ידי נציג ישראל אחר, שנפגש עם הגנרל באופן בלתי-רשמי בלונדון.

אולם הבטחה זו היתה מותנית בכך כי בארנס יחליף מיד את האצ"ס. בארנס הסי-

חלב...

הסזון המושלם היחיד המכיל את כל החומרים הנחוצים לגוף.

כדי שמזון חשוב זה לא יחמיץ, יש לשמור אותו בקור של לפחות 4°C. קור עוד נמוך מזה מספק

מקור הספיגה, "אמקור"

האפיזיק היחידים: אמקור בע"מ

תל-אביב:
דוך מרח תקווה 16, טל. 3228
חיפה:
רח' ביאליק 8, טל. 67201

קאפוט

- מדוע לא הרגו הנאצים צפורים?
- מי הם השוטרים השותקים?
- מדוע ככה איש בית המלכות השוודי?
- היכולים הקתולים להתקיים ללא כתבי הקודש והקומוניסטים ללא כתבי קארל מארקס?

על זאת תקרא בספר **קאפוט** שיצא זה עתה לאור בהוצאת ש. פרידמן.

מחבר הספר הוא העיתונאי האיטלקי הנודע קורצ'ו מאלפרטה שנהנה מזכות מעבר חופשי בכל החזיתות בהיותו כתב צבאי של צבאות הציר בתקופת מלחמת העולם השנייה.

מאלפרטה כתב את ספרו **קאפוט** תוך סיכון נפשו. ספרו מהווה מסמך מזועזע ומחריד הכתוב בסגנון פשוט ובהיר ועם זאת בצורניות ופיוטיות השובים את הלב. כל יהודי הייב לקרוא את **קאפוט**, כי זוהי הפעם הראשונה שניתן לנו לקרוא על אשר התרחש באירופה מנקודת ראותו של אדם שעמד מצידו השני של המתרס.

קאפוט

כבר הופיע

להשיגו בכל בתי המסחר לספרים.

ההפצה הראשית: י. ברונסמן, רח' צ'לנוב 2, ת"א.

השבוע הופיע תלוש מיוחד המזכה אותך בקבלת הספר האקטואלי "משני עברי הגבול" הספר הראשון על רקע גבולות הדמים של ישראל ינתן לך

ח' נ' מ'

תמורת התלוש המופיע בחוברת 'עלילות צ'יקוט הליצן' מאת א. דינמא מחיר החוברת 150 פ"ר להשיג בכל הקיסוסקים

המדליק

ת"א, רחוב אלנבי 86 (בחצר)

המומחה הידוע בעל הנסיון הרב לתיקון מציתים מכשירי גלוח חשמליים

מרטת מערער

על ידי ממשלת ישראל בהתאם לחוק החרות ולפי המדיניות הקבועה הנהוגה במדינת ישראל.

6. המערער טוען כי דבריו — ולו גם תוכנם זה עם תוכן פרטי-העבירה בפרט הראשון בכתב-האשמה — אינם מהווים עבירה בכלל, ואינם מגלים כל אשמה, וכי בית-הדין דלמטה נתן פירוש לא נכון, לרעת המערער, למשמעות דבריו אלה.

7. המערער טוען שלא היתה בפני בית-הדין דלמטה עדות בכלל ועדות מספיקה בפרט לקביעת העובדות המפורטות בפסק-הדין הנ"ל, וביחוד לקביעת העובדות הבאות:

- (א) שהמערער "דבר בלעג מר על אותו מוסד שהלביש לו את המדים", וכן
- (ב) ש"תגובת הציבור היתה בצעקות כי אנשים כאלה צריכים לזרוק לים", וכן
- (ג) שהתנהגות המערער היתה מבישה בגלל היותה "פומבי".

8. בית-הדין דלמטה שגה שגיאה גסה בקבעו בפסק-הדין הנ"ל כי דברי המערער, כפי שפורשו בפרט הראשון של גליון ההאשמה, מהווים "מעשה מבייש והתנהגות בלתי-הולמת" (בלשון פסק-הדין) וכן בקבעו ש"העבירות אותן ביצע הנאשם הן שפילות, מחפירות, ודבריו הם דברי השמצה והסתה כלפי המדינה" (בלשון גזר-הדין).

9. בית-הדין דלמטה שגה בקבעו כי דברי המערער בשיחתו עם מספר אורחים בנמל חיפה מהווים "התנהגות" בכלל ו/או "התנהגות" במובן התקנה 95 לחוקת השיפוט.

10. בית-הדין דלמטה שגה בפירוש שנתן לתקנה 95 לחוקת השיפוט תש"ח.

11. המערער טוען כי על תקנה 95 לחוקת השיפוט תש"ח עבר הכלל, וכי אין היום לראות את המושג "חיל" המופיע בתקנה 95 הנ"ל כפי שהוא את המושג "חבר" של ארגון הגנה בזמן שחוקת-השיפוט תש"ח קבלה תוקף לפני קום מדינת-ישראל. המערער טוען שעם קום צבא הגנה לישראל והטלת חוקת השיפוט תש"ח, שהיתה אז חוקת ארגון ההגנה, בחוק צבאי פלילי, יש להבחין בהבדל יסודי רב המשמעות בין המושג "חבר" בארגון ההגנה לבין המושג "חיל" בצה"ל.

בזמנו נידרשה מכל "חבר" בארגון-ההגנה התנהגות מסוימת בעלת רמה מוסרית גבוהה כתנאי ראשון להתקבלותו לארגון ההגנה, וכעת — במדינת-ישראל — מורכב צבא-ההגנה לישראל — בתוקף חוק-שירות-הבטחון שהוא חוק המדינה, המחייב את כולם מ"יוצאי צבא" המתקבלים לצה"ל לפי הכושר הגופני בלבד, והמבחן המוסרי של "חבר" בארגון-ההגנה אבד לגמרי את ערכו, ואינו קיים.

12. המערער טוען כי בית-הדין דלמטה התעלם מהבעיה הנ"ל, לרעת המערער, על אף ההלכה בנידון זה שנפסקה ע"י בית-הדין העליון של צבא הגנה לישראל בערעור פלילי 184/53.

13. בית-הדין דלמטה שגה בפירוש שנתן לכחנת ולמטרת הוראת הפקוד העליון מס. 237 (1) ולתחולת הוראה זו ולהיקפה.

14. בית-הדין דלמטה שגה בפירוש שנתן ליסודות העבירה של הפרת-הוראת-הפקוד העליון הנ"ל ולמונחים "דיון", "דיון" בפומבי" ו"שאלה מדינית", כפי שהם מופיעים בהוראה זו.

15. בית הדין דלמטה שגה בקבעו כי "אסור לחילל להביע את דעתו בבעיה זו בפומבי", דהיינו בבעיית ההגירה ממדינת-ישראל.

16. המערער טוען כי הוראת הפיקוד העליון מס' 137 (י) אינה אוסרת על חילל להביע את דעתו בשאלת ההגירה מן הארץ.

17. בית-הדין דלמטה שגה בראותו כ"התערבות ביוכוח" ע"י המערער עבירה על שהיא ו/או בראותו בכך "דיון" ו/או "דיון" בפומבי" ו/או "דיון" בפומבי בשאלה מדינית" בניגוד להוראה הנ"ל.

18. המערער טוען שלא הוכחה בבית-הדין דלמטה כל עבירה על תקנה 98 לחוקת השיפוט תש"ח.

19. המערער טוען חוסר-סמכות לבית-הדין דלמטה מאחר שהוא לא עבר את העבירות הנהוגות במסגרת-הצבא.

20. לחילופין טוען המערער כי העונש שהוטל עליו הוא חמור מדי ומוגזם מכל הבחינות.

בית-הדין מתבקש בזה לבטל את פסק-הדין ולזכות את הנאשם.

שום דיון צבאי לא עורר את תשומת-לב הציבור כמו משפטו של הסמל מרטה אהרון, שנדון למאסר בעוון "התנהגות מבישה ובלתי-הולמת". (העולם הזה 877) הקרב על הסמל הפך נושא למאמרים ראשיים, הגיע עד למוסדות הגבוהים ביותר. בשבוע שעבר הגיש פרקליטו של מרטה, עורך-הדין אלימלך דוידסקו, כתב-ערעור. העולם הזה מוצא לנכון לפרסם ערעור זה במלואו.

לכבוד

בית הדין הצבאי הערעור

בערעור של:

מ/219210 סמל מרטה אהרון

המערער

נגד

תובע צבאי ראשי
האשמי

הודעת ערעור

המערער מגיש בזה ערעור על פסק-הדין של בית-הדין הצבאי המחוזי מחוז שיפוט הצפון, במושב בנצרת שניתן ביום 7.7.54 בתיק 252/54, שלפיו הורשע המערער בהתנהגות בלתי הולמת, בניגוד לתקנה 95 לחוקת השיפוט תש"ח, ובעבירה על חוקי הצבא, בניגוד לתקנה 95 לחוקת השיפוט תש"ח, ובעבירה על חוקי הצבא, בניגוד לתקנה 98 לחוקת השיפוט תש"ח, והוראת הפיקוד העליון מס. 1137(1), והוטל עליו עונש מאסר של תשעה חודשים עבור כל אחת משתי העבירות הנ"ל.

אלוף פיקוד-הצפון אישר את פסק-הדין הנ"ל, אולם העמיד את העונש לששה חודשי מאסר בלבד בעד כל עבירה, והודעה על כך נמסרה למערער ביום 8.8.54.

המערער מבקש לשמוע את הערעור הזה בפומבי.

להודעת הערעור מצורף יפוי-כח, שהמערער נתן לסניגוריו, וכן העתקות של הודעת הערעור למשיב. הסניגור ר. נוחימובסקי, עו"ד, נחבקש ללמד סניגוריה על המערער על ידי הליגה לזכויות האדם והאזרח בתל-אביב.

נימוקי הערעור:

1. המערער טוען כי בית-הדין דלמטה נהג שלא כהלכה בהכניסו בפסק דינו שמערערים עליו גורמים פוליטיים — שלא צריך להיות להם מקום בפסק-דין של בית-הדין — כשהוא — ובתחתיו פורקן לדעותיו הפוליטיות של בית-הדין בשאלת ההגירה ממדינת ישראל.

2. המערער טוען שהמלצת בית-הדין דלמטה לפרסם את תמצית פסק-הדין הנ"ל בפקודות-השגרה יומיות בכל יחידות-צה"ל היא נפסדת מוסרית, ורק מוכיחה את רצונו של בית-הדין דלמטה לתת פרסום בצבא לדעותיו הפוליטיות בשאלת ההגירה ממדינת ישראל.

3. בית-הדין דלמטה התכחש כליל בפסק-הדין הנ"ל לעקרון היסודי של חיי-החברה במדינה דמוקרטית, דהיינו לחופש הדעת השמור לכל אדם, ואף חיל, אם אפילו דעה זו היא בלתי מקובלת ו/או בלתי נאותה ו/או מתנגדת למדיניות המוצהרת של הממשלה. המערער טוען שהתכחשות זו של בית-הדין דלמטה נוגדת לחלוטין ופוגעת קשה במשטר הדמוקרטי הקיים במדינת ישראל ואף מהדהד עתה-הדין בולט.

4. המערער טוען שמסקנות בית-הדין דלמטה בפסק-הדין הנ"ל הן מנוגדות לחלוטין לתוכן ולרוח של ההכרזה על הקמת מדינת-ישראל והן מתעלמות מחירויות היסוד של האזרח במדינה דמוקרטית בשטח של חופש המחשבה. חופש הדיבור וחופש הבטחון. המערער טוען שבית-הדין דלמטה שכח לגמרי שאין להעניש אדם בעד דעותיו בלבד, ויהיו הדעות אשר יהיו.

5. בית-הדין דלמטה התעלם מכך, שלדברי המערער אין לראות יותר מאשר השתתפות בויכוח על הנושא של מתן היתרי-ציאה לכל אדם המבקש להגר מן הארץ, והרי היתרי-ציאה אלה ניתנים

המפלגות, איחד את שני העתונים הרו"י ומיים לעתון יומי.

רובש-המכנסים. התחנה העתונאית נערכה לפני שנתיים. אולם השלום והשלווה מלאו לשכון במשפחה הדורמסלית. ה"פרוגרסיבים" לקחו לעצמם את תפקיד לוי ב"המכנסים" במשפחה. עורך העתון, שאול לנגנס החרים למעשה את מוסדות הצ"כ, סירב לפרסם בעתון המאוחד ידיעות על בואם של אישים ציוניים כלליים מחוץ לארץ.

הנהלת הצ"כ נפגעה קשה, ניסתה לשכנע את ד"ר רוזמרין לסיים את הנישואים ה"בלתי-מוצלחים" בנט. אולם הלחץ לא נשא פרי: רוזמרין העדיף את הפרנסה הבטוחה על השקפתיו הפוליטיות.

בשבוע שעבר שבה בעיית הגט העתונאי והתעוררה. הפעם עורר אותה השדכן, ויקי טור ברנדיס, שפנה אל הפרוגרסיבים, דרש לסלק את לנגנס מתפקיד העורך הראשי של העיתון המאוחד. כדי להמשיך את דרישתו, התקשר ברנדיס עם חבר החעד המועל של מפלגת הצ"כ, ד"ר מנחם דולק, השיג רשיון להוצאת עתון פוליטי בשם נובי דזיניק אילוסטרטיבי — כן-זוג מצוין למחצית העתון של הנירן רוזמרין.

אולם לנגנס לא נבהל מפני האיום: גם הוא השיג כן-זוג נאה למחצית-העתון שלו, הוציא רשיון להדפסת עתון פוליטי חדש בשם סלובו איזרלסקיה.

היו אלה איומי שווא. השבוע התברר סומית כי שאול לנגנס לא יפטר והצ"כ לא יוצאו עתון פוליטי חדש: התגלה שהסכסוך בין לנגנס וברנדיס לא היה כרוך בכל מחלוקת פוליטית, התנהל על רקע אישי בהחלט.

חקלאות

הזהב הלבן

סם המבורג מקליפורניה היה מצוין ב"מעלות רבות: היו לו מסעירותונה גדולים, הבנה בלתי-רגילה בחקלאות, ומרץ רב, אך בראש וראשונה הצטיין המבורג בעקשנותו — בשאיפתו לעשות את כל הנראה כבלתי-אפשרי.

הבלתי-אפשרי ניצב לפניו במלוא קומתו, בעת ביקורו הראשון בישראל, לפני שנים מספר. כאשר השווה הוא את אקלימה של ישראל עם האקלים הקליפורני, שאל מדוע אין בארץ מסעירותונה, קיבל מפי החקלאים המקומיים תשובה קודרת: נעשו נסיונות רבים לגדל כותנה, אולם הקרקע ה"ישראלית" הצמיחה רק שיחים ננסים, חסרי כל ערך מסחרי.

זנים מובחרים. התשובה לא ייאשה את המבורג. להיפך, היא הגדילה את מרצו כפלי-כפליים. הוא סירר ברחבי-הארץ, בחר במקומות המתאימים ביותר לגידול הזהב הלבן — דם החיים של כל העשיית טקסטיל. אחר חזר לארצות-הברית, שלח משם זני כותנה מובחרים והוראות לחקלאים.

בשבוע שעבר נשאה עקשנותו של המבורג פרי: שורות פועלים נעו לאיסט על פני שדות שטופי-שמש בעמק הירדן, קטפו את הפקעות הצחורות-צמריות מעל שיחי הכותנה, השיגו שא בנלאומי של קסיפת 50 קילו כותנה ליום.

היבול הראשון עלה על כל המשוער. הוא נערך באלף טונות לפחות, יספק חלק מן התצרוכת של תעשיית הטקסטיל הישראלית, יתר לחקלאים מן להרחיב את שטחי הגידול בשנה הבאה, לחסוך לממשלה מיליוני דולרים במטבע זר.

תחבורה

הסוס והאוכף

הלצה אנגלית ידועה מספרת על חובב-מירור ציטוסים זקן, אשר ידיו שמו אוכף על גבו. כאשר נשאל האיש כיצד נקם באותם ידידים, השיב: "וכי מה יכולתי לעשות? הגעתי שלישי במירוק".

לאחרונה נמצאו חברות-האוטובוסים ביש"ר ראל במצב דומה: משרד-התחבורה הטיל על גבם אוכף חוקי מיוחד במינו — חוק המחייב אותם להגיש בקשות לרשיונות-קו. רשיונות-הקווים אינם דבר חדש: עוד בתקופת המנדט היה לכל אוטובוס רשיון קו.

* זה לא מכבר זכתה פועלת אוזבקית בתואר גיבורת העבודה על שקטפה 45 קילו כותנה ליום.

חקירות

מסר עשן

בשבוע שעבר נחקר אחד היבואנים הידועים של ישראל, דוד זילברשטיין, על-ידי המטרה, בקשר לעובדה מוזרה: אף על פי שכמויות עצומות של סחורות יבוא עברו דרך ידיו, נרשמו בחשבוניות מס-ההכנסה שלו רק 2000 ל"י לשנה. השאלה הראשונה גררה אחריה שאלות אחרות: מדוע לא נרשמה החברה של זילברשטיין אצל רושמי החברות — ומדוע לא ניהלה חשבוניות של (המשך בעמוד 12)

לקחתם. הממשלה החליטה לשים קץ למצב זה.

מובן מאליו שחברות-האוטובוסים מחו נמרצות: הם טענו שהמדינה חוזרת לשיטות טרנס-אוטובוסיות של ימי-הביניים, שהם עצמם יעילים במידה מספקת כדי לקבוע את מספר האוטובוסים בקווים שלהם. אולם משרד התחבורה לא זו מעמדתו. בשבוע שעבר היה האוכף בשלב אחרון של חגירה: עיבוד הפרטים הסכניים.

חברות-האוטובוסים הוסיפו לבעוט, דרשו זכות העברה ושינוי של רשיונות-הקו: חיים: הם טענו שהאוכף הדוק מדי.

שהתיר לו לנוע אך ורק לאורך קו מסוים. מספר האוטובוסים שנסעו בכל קו היה קבוע בהתאם לצפיפות האוכלוסיה לאורך הדרך.

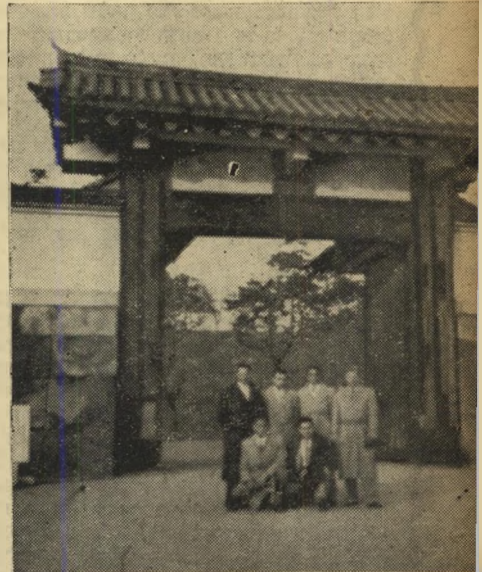
בתקופת מלחמת-העצמאות גויסו אוטובוסים רבים לצבא. כל סדר הקווים הקבועים נהפך על פיו, לא חודש עד היום.

חזרה לימי-הביניים. לדברי מתנגדיהם, שמחו חברות-האוטובוסים על התווה ובווה ששרר בקציהם: הם הטילו את כל-כלי הרכב שלהם לקיים הנומים מתנועה, מילאו את כסיהם כסף, הונוחיה את הקציה הצדדיים. יושבי מקומות נידחים נאלצו לח"בות שעות, עד שבא אוטובוס חלוד ומוזנח

הפסוקים הללו מלווה את מלחי א/ק, תל אביב או סאקה – עיר הוגי

לא פורים. אלה הם רק הימאים מלאכי שכטר ושמואל, שנתפתו על ידי האווירה המקסימה של ארץ-הגיישות, את מצוות התורה האוסרות עליהם ללבוש בגדי אשה.

כניסה. שרייארמונו של הקיסר הירוהיטו בסוקוי, ים, אין עליהם שמירה ובכל זאת אין איש מעז לעבדם: יפאנית עתיקה אומרת כי הפולש לתחום הקיסר, יחלה.

מקדש ומקדש. העיר הקדושה נארה, מורכבת כולה שים. אלפי עולי-רגל מתרועעים כל היום ממקדש למקדש. ס לא הצליחו לפתור את הבעיה: היכן הם גרים ואוכלים?

עד מה חולמים ימאים? התשובה מובנת מאלה לגבי אנשי הציים הגדולים והוותיקים, כגון הבריטי, או האמריקאי: בכל חלום וחלום האופף אותם בהיותם על סיפון-האנייה מופיעים בקבוקי יין, נשים יפות, תזמורות-דיקודים ושאר מיני כילוי כנעימים.

אנשי הציהמסחרי של ישראל – הצי הצעיר ביותר בעולם – חולמים גם על זה: הרי אין הם מלאכי-מרום. אבל אין הם חולמים רק על זה. יש להם גם חלומות אחרים, גדולים יותר. הם שואפים להפליג לקצות עולם, לראות-ארצות ועמים אשר לא נודעו להם עד כה, להפוך את השפה העברית לשפה מוכרת בכל נמל.

חלק מן החלום הפך למציאות לפני שבועות מספר, כאשר הפליגה א/ק, תל-אביב, מנמל חיפה לכיוון, שלא היה ידוע מראש: לאנייה אין קו קבוע. היא עוברת מנמל לנמל, מטעינה ופורקת את כל המשאות הנמסרים לה בדרך.

האמת המשמחת הובררה לימאים הישראליים רק כאשר עגנה „תל-אביב“ באי-הוואי: הם היו בין הישראליים הראשונים שזכו להצות את האוקיאנוס השקט תחת דגל מדינתם. חלק מן השאיפה הגדולה התגשם. עתה היה עליהם להגשים את המאוויים הקטנים, היומיומיים: לבלות, לבקר במקומות מעניינים, לצלם ככל האפשר, כדי שיהיה מה להראות לחברה בארץ.

צלמי האנייה – משה דוידוף, מלאכי שכטר ופאול דיסרדוף – הפעילו את מצלמותיהם בכדי הקטור. הערשות המלוטשות קלטו הכל: את נערות האיים, שעלו על סיפון-האנייה, יצאו במחול פראי. את זרי הפרחים הצבעוניים-מסורתיים, שנענדו על צווארי כל הבאים להוואי. את הרי הגעש העשנים, ואת ספינות-הטיול הצחורות של המיליונרים, שעגנו בנמל-הנונולולו.

אולם במהרה התברר לצלמים שמוטב להם לחפוף את סרטיהם. המסע היה עדיין בראי שיתו. כאשר הפליגה „תל-אביב“ מאיי-העונות, היו פניה מועדות מערבה – ליפאן.

חלפו ימים על ימים של הפלגה בלבים, עבודה קשה, משרות יום ומשמרות לילה. אולם משה דוידוף וחבריו היו מוכנים לסבול הכל: פניהם היו מועדות – לארץ השמש העולה, החאראקירי, המקדשים והגיישות.

התרשמותם הראשונה של הימאים הישראליים מיפאן היתה מוכת למדי: כאשר עגנה א/ק תל-אביב בנמל יוקהאמה נראתה בכל דלות איומה. אלפי קבצנים שרצו ברחובות, הסרידו את העוברים ושבים, פועל-נמל צנומה עסקה בקשירת האניה לרציף, כשתינוקה צמוד אל גבה: פשוט לא היה לה היכן להשאיר אותו.

בעקבות האכזבה הראשונה באה שניה: רק מועטים מבין היפאנים דיברו אנגלית – וגם אלה סרסו את שפתו של שקספיר עד בלי הכיר, היות והם לא יכלו לבטא את האותיות למד, פא, וו. יתר על כן, הם לא ידעו דבר וחצי דבר על ישראל. אפילו בסניף-הדואר היה קשה להסביר לפקידים לאן מיועדים מכתבי הימאים.

החברה ניסו להתגבר על דכאונם בעיקר בעזרת הלצות, שנסבו ברובן על קומתם הנמוכה של היפאנים. סיפר חיים רגונס, רבי-המלחים של האניה. בצחוק: „כאשר רצינו להב דיל בינס לבין הבחורים שלנו, היינו מנפנפים מקל ארוך מעל ראשינו – ואם היתה נשמעת זעקת כאב, ידענו כי המקל פגע באחד משלנו.“

שיר עברי ישר

אולם לאחר ימים ספורים של עגינה ביפאן נגוזה האכזבה. ובמקומה באו הערצה והתפעלות. מאחורי הדלות האיומה ותנאי החיים האנושיים נתגלה גזע של בני אדם אוהבי סדר ונקיון שהצטיינו באדיבות ובהכנסת-אורחים מפליאה.

„אחד מתושבי אמאנסקי הזמין אותנו לביתו“, סיפרו הימאים, „הביקור בבית יפאני הינו חוויה בפני עצמה. אם אתם מוזמנים לבית יפאני, מוטב שתרחצו תחילה את הרגליים ותגורבו גרביים נקיות: הנימוס דורש שלא להיכנס לשם בנעליים. ישבנו בחדר-האורחים ומארתנו, קצין-צוללת לשעבר, שהפך לפרופסור באוניברסיטה, הגיש לנו ארוחת יפאנית מסורתית. מנה ראשונה: דגים לא מבושלים, טבולים בביצים חיות. מנה שנייה: מאכל הסוקיאקי הערב לחיך, אשר רק האלוהים יודע ממה הוא מורכב. כל זה קונח בכמויות גדולות של סאקי – היין היפאני החריף.“

באותו מעמד נוכחה גם אחותו של המארח, מנגנת ידועה בנבל יפאני. היא הפתיעה את הימאים נעימות, כאשר השמיעה להם שיר עברי ישר. השיר לא היה מוכר להם, אולם המלים „ער הרי הגריר“ (על הרי הגליל) נשמעו ברורות.

כרבורים ואילות

לקבלת-פנים נאה עוד יותר זכו אנשי תל-אביב בהגיעם לטוקיו: דומה כי עשרים וחמש המשפחות הישראליות הישבות בעיר למדו הרבה ממידת האדיבות והכנסת-האורחים של יושבי יפאן.

נופה של טוקיו – מוזינה כמעט מושלמת של יופי אקוטי ושיכלול אירופי – עשה על הימאים רושם לא פחות מיושביה. המקום היפה ביותר בעיר הינו לדבריהם ארמון הקיסר הירוהיטו. הארמון מוקף חומה גבוהה, גנים מטופחים להפליא ונריכות מים, בהן שטים ברבורים לבנים. מעניין לא פחות היה הביקור בעיר הקדושה נארה –

לנמל. להפתעתם על ככל תוקף על כך

סקצוה רני

כל עיר נמל בעו את שעותיהם על לא התפלאו הימאי של אוסאקה. מה הגיישה היפאנית

הגיישה אינה י הינה בשבילה מ נדוניה ולהינשא ב ניה. עוד בילדותה מבוקשו ברוב עדי שות אף הוא אינו הוא מתה כסס ב קלה ונגינה על נב

רק משה דוידוף מהן התאהבה בו יפאניים, אשר איש על האניה, הורדה לוהטות.

המסע ליפאן היו הפליגה א/ק תל-אב

אני רוכב – אתה רוכב. החברה למדו את אמנות הרכיבה עוד בילדותם, חלודה. אחריכך רכבו עליהם המורים בבית-הספר, המדריכים בתנועת-הנוער והק עליהם רבי-החובל וקציני-האנייה. עכשו יש גם להם הזדמנות לרכב על מישהו. הרי רק דבר אחד בלבד: עליו לרוץ, כאשר מצווים עליו, לעצור, כאשר מצווים על

ירושלים של יפאן. העיר מלאה וגדושה במקדשי דת-שינטו. אלפי עולי-רגל כורעים בחרדת קודש באולמות-התפילה הענ קיים, כגנים אשר מסכיב למקדשים מתהלכות איילות קדושות, אשר אינן יראות מבני אדם.

בדרכם חזרה אל האניה שבו הימאים והתפעלו מנימוסייהם הבלתי-רגילים של היפאנים: שניים מן הישראלים שטעו בדרך פנו אל אחד העוברים-ישיבים, שאלו אותו כיצד להגיע

במסעם אל יפן

היפאני מונית, הסיעם עד לאניה, עמד
הוצאות הנסיעה יושלמו מכיסו.

בהחלם

שורצת נערות, המנסות להנעים למלחים
חוף — תמורת סכום מסויים. על כן
הישראלים למראה רובע-הגיישות הענקי
הפליא אותם היה מעמדה המיוחד של
אחיותיה למקצוע ברחבי העולם.

נחות ומגודה על ידי החברה. הננות
ע רגיל בתכלית העזר. לה לצבור
שן הזמן לאזרח מכובד שימצא חן בעי
זא לומדת לציית לגבר ולמלא את כל
ת, תוך חיוך מתמיד. הביקור אצל הגיר
מה לביקורים ברובעי נמל אחרים בעולם:
י עצמו, מלחה בין השאר גם בארחה
יפאני.

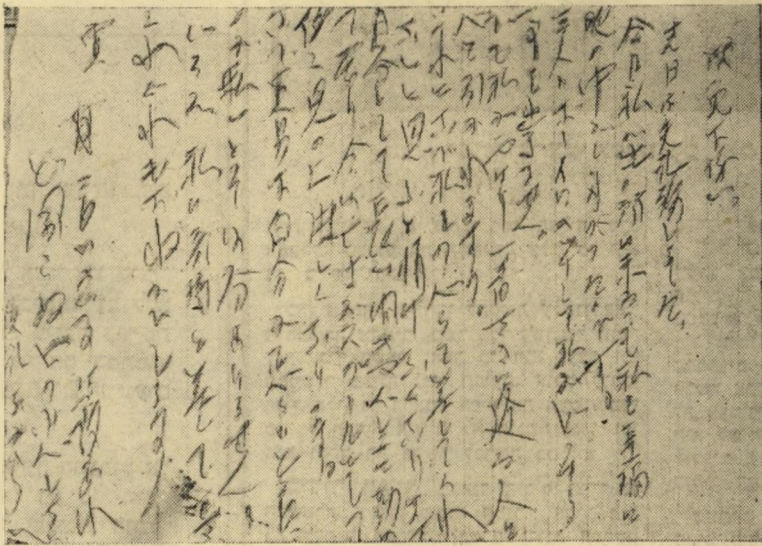
לא התפעל ביותר מן הגיישות: אחת
למעלה מאוזניה, המטירה עליו מכתבים
א היה מסוגל לפענחם, התעקשה להישאר
שם ברגע האחרון, לאחר שהזילה דמעות

רק תחילתו של דרך ארוכה. לאחר מכן
ל לחנובר, תעלת פנמה, אנגליה, אירלנד,

נערות-החלומות. השחקנית היפאנית הצעירה היתה מודרנית
יותר מהגיישה. היא התקששה בסוודר ובתסרוקת צרפתית, נתנה
למשה דוידוף את תמונתה בצירות חתימה יפאנית מסולסלת.

האלמונית. הגיישה החמודה, בעלת החיוך הילדותי והתסרוקת הנראית כלקוחה
מהאופרה מאדאם באטרפליי, התפעלה מן הימאים הישראליים ומשפתם המוזרה. היא
אפילו נתנה לאחד מהם את תמונתה למזכרת נצח ללא הקדשה: בין כה לא ידע לקרוא.

שיטה אמריקאית. הפרסומת המודרנית חדרה לרובע-
הגיישות של אוסאקה. נציגת השכונה מחלקת עלוני-הסברה
על התכונות הנעלות של חברותיה. הצרה: זה כתוב יפאנית!

מי יפענח? זוהי קריאת-אזעקה המופנית לכל קוראי העולם הזה. כל אשר יצליח
לתרגם לעברית מכתב אהבה זה, שנכתב על-ידי גיישה למשה דוידוף, ישלח את התרגום
למערכת העולם הזה. תרגום ראשון שיגיע, יקבל 150 ין במטבע יפאנית או לירה ישראלית.

על נשים ואלים. הגיישה שנלוותה אל הימאים בנארה,
התלבשה איירופית. לכן קראו לה **ליידי**. הם היו מבולבלים:
הביטו בליידי שכחו את המקדש; הביטו במקדש שכחו את ליידי

זה השער לבודהה. צדיקי יפאן יבואו בו להתפלל לפרנסה טובה. צדיקות יפאן יבואו
בו להתפלל לרובי-בנים. ימאי א/ק תל-אביב יבואו בו — להנציח את עצמם בתצלומים
שלא כל ימאי ישראלי זוכה בהם, ובכדי שיוכלו להביאם אתם ולהתגאות בהם בארץ.

שכונה, כאשר הסיעו זה את זה במריצה
ינים בצה"ל. רק לפני זמן קצר רכבו
קשה-קולי אינו יודע כל זאת. הוא יודע
ו — ולהצטלם כאשר מצוים עליו.

ר רושמה של ארץ השמש העולה לא סר
לאחר שהגיעו חזרה לחיפה.

מוצות כי גם ההסלגה הכאה של תל-אביב
היתה ברורה מראש: כמעט כל הימאים
יה, חידשו את החזוים שלהם.
יש שלא להשתתף במסע המקדש: משה
מסיבות משפחתיות.

הבניין האפור של מצודת זאב, רחוב המלך ג'ורג', תל-אביב. נשמעה פקודת דום, ונשיא ישראל, יצחק בן-צבי, רעייתו, רחל ינאית ושלישיו, סגן-אלוף יוסף כרמל, עברו בין שתי שורות של בית-ירים כחולי-מדים.

לפני חודשים מספר גילה הנשיא, במקרה, את קיומו של מכון זיבוטנסקי, הביע את התעניינותו בו. לאחר התכתבות קצרה נקבע מועד-הביקור במקום.

היה זה רגע גדול. לא הגדול ביותר ב"חיו של זיבוטנסקי, או של יצחק בן-צבי אך ללא ספק היה זה אחד הרגעים הבלתי-נשכחים בחיי האיש הגבוה והמוצק, שעזר לאורחים לצאת מן המכונות. היה זה רגע גדול בשביל ד"ר יוסף פעמוני — הנפש החיה של מכון זיבוטנסקי, שנוסד

(המשך מעמוד 9)

מס הכנסה. כאשר הלכה החקירה והעמיקה עורב בפרשה שם חדש: נחום גילרמן, ראש מחלקת יבוא-המזון של משרד-המסחר והתעשייה.

סמכות בלתי-מוגבלת. במשך שני תיים וחצי עסק גילרמן בקניית מזון בשביל ישראל. בידיו של הגבר השמנמן, ממוצע הקומה ניתנה סמכות בלתי-מוגבלת. הוא אישר ודחה בקשות לרשיונות-יבוא, אישר ודחה אופציות, חילק רשיונות-יבוא כראות עיניו. לחתימתו היה תוקף בינלאומי.

בחודשים האחרונים היו עסקים רבים ש'אושרו' על-ידי גילרמן נתונים לפיקוח חמיר, לאחר שהתלוננו יבואנים רבים על אפליה

יצחק בן-צבי נפגש עם זאב זיבוטנסקי. לפני כן: בלונדון, בקושטא ובאלכסנדריה

על-ידו לפני 15 שנה. * **עוד כפתור, עוד תצלום.** פעמוני, שעבד במעבדה הבקטריולוגית של קופת חולים, הקדיש את כל זמנו הפנוי לאיסוף מסמכים וחומרי: עוד מכתב, עוד כפתור, עוד תצלום. הוא מיין אותם, סימן אותם במספרים, קבע להם מקום. כאשר העיבה פרשת ארלוזורוב את שמי ארץ-ישראל, סיר לק פועמוני מקופת-חולים כיסוד בלתי-רצוי. הוא לא התאש, יסד את קופת החולים ל"עובדים לאומיים, ניהל אותה משך שנים. בזמנו הפנוי הוסיף לעבוד בשביל המכון.

בינתיים הפך המכון לא רק למוזיאון של זיבוטנסקי ובית-ד: עתה היה זה מוזיאון של דור שלם — מבילי ונילי, דרך טרומפלדור והגודד העברי, עד למרד המחתרת העברית נגד הבריטים. אין איפוא כל פלא בכך שגיבור-היום האמיתי היה פעמוני.

בדי פאראד. הנשיא עבר מאגף ל"אגף, והקרייתו של הביקור הרשמי פגתה את מקומה בהדרגה להתעניינותו של אדם, אשר גם הוא עוסק בהיסטוריה. אמר הוא לאשתו בקול חרישי: "נצטרך לחזור לכאן שנית, בלי פאראד. בביקור אחד אי-אפשר לראות הכל".

שעתיים חלפו מבלי שאיש הרגיש בכך. בקול שקט, עמוק, בעל ניב פטרבורגי צה, אשר לא פג אפילו בתקופת גלותו בסיביר כציוני ובשלושים שנות שהותו בישראל, הודיע פעמוני את אורחיו. הם נעצרו לראות את יומנו של טרומפלדור, שנכתב בכתב רוסי זעיר על דפי פנקס-כיס משובץ. הם התבוננו במכונת-הכתיבה המטלטלת ובעט השחור, בהם נכתבו שמשון והפלייטונים. אחר באו כתבי-יד: מכתבי-זיבוטנסקי, תרגומי פאוסט, הקומדיה האלוהית של

במתוך-רשיונות. אולם גילרמן הצליח בכל המקרים לשכנע את הממונים עליו כי הוא נהג ביושר ובהגיונות.

כאשר נקרא גילרמן לחקירה על-ידי קציני-משטרה גבוהים, נוצר מסך-עשן של שמרנות. בין השאר נאמר כי הוא נעצר וכי הממשלה מכינה נגדו תביעה. אולם עורך-הדין שלו, נח בראנו, הפיץ את העשן, טען כי כל תביעה אישית לא הוגשה נגדו וכי הוא נחקר רק בקשר לפרשה בכללה.

בידוד חמור. בראנד הוסיף וציין כי המשטרה עשתה משגה חמור: אסור היה לה לפתוח בחקירה, בטרם נדונה הפרשה על ידי וועדת חקירה ממשלתית והועברה לידי היועץ-המשפטי.

על אף כל זאת נשאר חלק ממסך-העשן במקומו: איש לא ידע היכן נמצא גילרמן. בראנד אמר כי כאשר החליטה המשטרה לחקור את גילרמן, הציע הוא לבדוד את גילרמן למשך תקופת-החקירה. "כדי שלא ישאר כל ספק שהוא לא התקשר עם איוה משה או חיים.

אולם המשטרה לא הסתפקה בקבלת ה"הצעה, השגיחה על גילרמן בשבע עיניים: כאשר תפס צלם-עיתונות עמדה, כדי לצלם את גילרמן בהיכנסו למטה-המשטרה, פנה אליו מפקח המשטרה הכלכלית, בראל, ב"קש ממנו שלא לעשות זאת. הצלם התעקש. התוצאה: שניים מאנשי המשטרה, הוצבו בקרן-רחוב סמוכה, הוזערו את הפקיד המ"ב, הגניבו אותו לתוך הבניין דרך כניסה אחרת.

הנשיא

הוא לא ציוה

"יקברוני בכל מקום בו אמות ויע' בירו את גופי ארצה רק על פי צו נשיא-ארץ-ישראל עצמאית". (מצוואתו של זאב זיבוטנסקי)

ביום ה' שעבר, בשעה אחת עשרה אפס אפס, נעצרה מכונת שחורה-מבריקה לפני

* תחילה היה זה מוזיאון של תנועת בית-ד. אולם כאשר נשקפה סכנה שגורמים יוציאו את בית-ד מחוץ-לחוק רשם פע' מוני את המוזיאון כמכון-זיבוטנסקי.

* משמאל, מנהל מכון זיבוטנסקי, יוסף פעמוני.

מחיר הקופסא 350 פרומה

הודעה לצרכן

הננו מתכבדים להביא לידיעתך את הדברים דלהלן:

א. מיץ הענבים הטבעי אשר אנו מוציאים עתה לשוק מופק מענבים טריים, ללא תוספת של חמרי-שימור, מיוצר בשיטת פיסטור בלבד, תחת פיקוחם המתמיד של המוסדות הממשלתיים הנוגעים בדבר.

ב. במקרה שתגלה משקע בתוך הבקבוק אל נא יפתיע אותך הדבר. דע כי זוהי תופעה טבעית של שקיעת החלק הבשרי אשר בענבים — אות לטבעיות המוצר ושיתו יפה לבריאות.

שתי מיץ ענבים

כרמל מזרחי

מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

הוצ. "אחיאסף" בע"מ ירושלים, כן-יהודה 2, טל. 2987

הופיע הספר

בנות הקדר

רומן מחיי היהודים במרוקו

מאת מ. דלז'נובסקי. עברית א. ויסמן

המחבר ניצל בשביל הרומן שלו אחד הנושאים המעניינים ביותר: חיי היהודים במרוקו — עליהם לא כתבו עדיין בצורה בלתי-סטיטית בספרות היהודית.

מחיר 3.000 ל"י.

להשיג: אצל כל מוכרי וסוכני הספרים בארץ.

כוכבת רונדה פלימנג
אחרי הכל, ג'ינטי

דור לגרשום שוקן כל כך ביוקר, עד ש יחדל להתנגד לייבוש הירקון.
כאשר נשאל **ישראל בריהורה**, איש לאחדות העבודה, בעת אסיפת המפלגה ה' חדשה, שנערכה בירושלים, מה מידת האמת בהכרזות השומרה הצעיר על הצטרפות אל פנים לשורותיה, השיב בפתגם רוסי: "אין סופרים אפרוחים בקיץ, אלא בסתו".

חילופי עסקנים

על חילופי תפקידים החליטו שניים מעסי קני הספורט, כדי לנסוע לחלקי העולם הרצויים להם: **יצחק כספי**, מנהל מחלקת ה' כדורגל של מכבי, יסע לברזיל עם נבחרת הכדורסל, ואילו אחיו, **אוריאל כספי**, מנהל קבוצת הכדורסל של מכבי, יסע עם נבחרת הכדורגל לאירופה.

כאשר פגש יצחק כספי את שחקן נבחרת הכדורסל הקבוע, **ראלף קליין**, שאל אותו מדוע אין הוא בא לאימונים, קיבל תשובה קולעת: "איני יודע אפילו היכן מתאמנים". אימונים מסוג חדש ערך **פארוק**, כבוד הבשר, מי שהיה מלך מצריים, כאשר הופיע באחד ממעודני הלילה של רומא, נישא אל המיקרופון, כיבד את הקהל בסידרת שירי עם שייצגים, זכה מפי אחד האורחים לבר קורת גלגלית: "יש לו קול ספראנו מצוי יין".

את קולה המצויין השמיעה השחקנית **מארקל** (עניינית) **דיטריך**, שהופיעה בנשף צדקה במונטה-קארלו. אולם יותר מ כל התפעלו הנאספים מן ההקדמה להופעתה, שנכתבה על ידי המשורר הצרפתי **ז'אן קוקטו**: "שמך מתחיל בלטיפה ומסתיים במהלומת שוט... את לובשת פרח ועונות נוצות, הנראות כחלק מגופך. את דומה לספי מפרשים מופלאה, הקרבה ובאה אלינו".

הארץ

קינצרט בנג ממאיר (על המשמר).
שאל בר-נטע, הרצליה.
בצל עצי השחפת, הקדחת, ה' טיפוס והדיזנטריה.

קשרי-חבורה זה ישמש חוליה נוחה ביותר ברכבת הביני-בשתית, שתחבר את אירוסה עם אמריקה (על המשמר).

יחזקאל גלעד, צה"ל.
מי שלא ידע לשחות לא יקבל כרטיס-נטיעה.

אנשים

כוח ונשק

השבוע נתפנה דוד בן-גוריון משך שלוש שעות רצופות מעסקי הצאן של שדה בוקר, הקדיש את מחשבותיו לרועה גדול אחר. בשעה שנשיא המדינה ביקר במוזיאון דבוסניסקי (ראה במדינה) נתן בן. ג'י. ראיון ארוך למהנדס **משה שכטמן**, הכותב ביוגרפיה של המנהיג הרביזיוניסטי.

ב'בוטניסקי' נזכר גם חבר הכנסת הרא' שונה, **שמואל מרדכי**, שסיפר מה יצץ לו דבוסניסקי כשהיה עליו לעבור מפולין לבריטניה. עצתו של יוצר הגדוד העברי הראשון בצבא הבריטי: "בפולין אתה מהור אחרי אשה ואחר-כך נושא אותה לאשה. באנגליה זה להיפך, עליך קודם להתחתן עמה ואחר-כך לחזר אחריה.

רביזיוניסט חזיק אחר, נציג חרות בועד הפועל הציוני **שמעון יוניצ'מן**, נזכר כי צד היה פעם אורח הערבים. בנסעו באויר רון יחד עם שרה-אוצר **לוי אשכול** באמצע מלחמת-העצמאות, נאלץ המטוס לנחות נחיתות-אונס בבירות. אחרי שהיה נעימה של יום במלון מפואר וחקירה אדיבה בידי השלטונות הלבנוניים שלחמו או בישראל, שוחררו השניים. שמח אשכול, שהלבנונים חשבוהו לראש מחלקת החקלאות בלבד: "טוב שלא פתחו את חבילתי ו' תוכן: תרשימים של נשק, דוגמאות של תחמושת.

האדם שעסק יותר מכל אחר ברכש נשק למען ההגנה, **יהודה ארזי**, כיום מנהל מלון רמת-אביב בתל-אביב, התלונן כי מקיץ עבודתו הרועה מנחך אותו לעצלנות, המציא טיסמה חדשה (לאורחיו): "אם רמת-אביב מפריעה לך לעבוד, הפסק לעבוד!"

אחר סיפר ארזי על ביקורו של מי שהיה אז ראש עיריית ניר-יוק, **וינסנט אימפי-ליטרי**, שלבש בגדים של אחד המלצרים וקפץ ישר עם בואו לתוך בריכת-השחיה של בית-המלון. כשהודיע לו שמוכיר העיר **יהודה נדריב** בא לקבלת-הפנים הרשמית ומבקשו לצאת מן הבריכה, ענה "אימפי" קצרות: "השתגעתי? שיקפוץ לתוך המים!"

על מנהיגו המנוח של ארזי, **אליהו גרלומב**, סיפר "ח"כ מפא"י **עקיבא גוב-רין** סיפור מאלף: קצין בריטי, ידיד ההג' נה. נפל פעם קרבן להתקפת ערבים ששדדו ממנו מכונת-ירייה כבדה. כשעמד על כך גר' לומב צווח לתת לאותו קצין כמתנה אחת ממכונות-היירה המעטות והיקרות של ההג' גנה, כדי שהקצין לא יבוש בעיני מפקדיו. סיכם גוברין: זה היה לא רק מעשה יפה, אלא מעשה חכם, כי הקצין גמל לו אחר-כך שבועתים.

איש הדור השני של ההגנה, **יגאל אלון**, הודיע השבוע כי החליט ללמוד לטוס, ית' חיל בשבוע הבא לקבל שיעורים בקלוב ה' תעופה. לפני כן, אחרי הרצאה בבאר-שבע, ניגש אל אלון מזכיר מקומי של מפא"י, בירך אותו על הפילוג במפ"ם. תשובתו של אלון: "תודה! בקרוב גם אצול!"

נוח ושכל

כששאל השבוע שונא-גשים מושבע את מנתח-המוח המהולל, ד"ר **הרדן אשכנזי** אם נכון כי המוח של האשה קטן בדרך כלל מן המוח של הגבר אישר את העובדה. אך איכזב את שואלו: "אבל אין כל קשר בן גודל המוח וטיב השכל!"

אחת הנשים היפות בעולם, שחקנית ה' קולנוע אדומת-השיער, **רונדה פלימנג** הגיעה לרומא כדי להשתתף בסרט בת-בבל, ערכה מסיבת עיתונאים, חזרה בין השאר על אימרה ידועה תוך תיקון קטן: "הגברים מעדיפים בלונדיות, נושאים להם ברוניטות — ואחר-כך בוגדים בהן עם גיגניות.

לאחר שנוקצ הציר **שמעון** (בעיני צבר) **צבר** לשיט יקר בסירת-מנוע על-פני היר קון, כדי להכין את מדורו, העומד להופיע בהארץ ביום ו' הבא, אמר: "הפעם יעלה המ-

* ביוגרפיה אחרת בשם ד'ב, כתובה ב' די הרופא-הסופר י'קוב ויינשל, שמדת אף היא להופיע בימים הקרובים.

* גודל המוח מתאים לגודל הגוף בכללו. האשה, שקומתה הממוצעת נמוכה מקומתו הממוצעת של גבר, היא על כן גם בעלת מוח ממוצע קטן יותר.

ופנסיונים.

השבוע הפרו צאצאי אברהם העברי את מסורת הכנסת-האורחים של אביהם הגדול: תשובת משרד הפיקוח לבקשתו של מאנסור היתה "לא" מוחלט.

דרכי חיים

קבורת-חמור

אסד בן יוניס יוניס היה אדם ככל בני האדם. אולם דומה היה כי הוא נולד במזל של בעל-חיים: הוריו הדביקו בו את כינויו של מלך-החיות. חבריו בכסר עצרה כינו אותו בשם "תוכי", בגלל הציובאות ששטפו מפיו ללא הרף. הוא עבר בחסות-קבורות ליד קולנוע רמה, רמת-גן, ממש כמו חמור-גרב, ובלילות היה ישן בחוף, כמו כלב, מש' עין את ראשו על אבן.

העבודה הקשה לא הסרידה את אסד: הוא היה רגיל בכך. אולם השענת הראש על ה' אבן בלילות, היתה מרה ממדת. על כן אורו עיניו, כאשר עבר באחד הימים בגבעתיים, ראה שמיכה חלודה על חבל בחצרו של משה רכלים: המלבן הצמרי הגדול היה יכול לש' מש ריפור מצויין לאבן הקשוחה.

הוא חמק לתוך החצר בצעדי חתול, הסיר את השמיכה מעל החבל — ונפל ישר לזרר עותיו של בעל-הבית.

סיפור-אימים. בשבוע שעבר ניצב אסד לפני שופט-השלום התל-אביבי, ישראל אוס' טרר. הוא היה שקט כמו דג. אולם לאחר שהואשם בגניבת-השמיכה, פתח את פיו וסי' פר גירסה משלו.

לדבריו, מצא אסד שמיכה ישנה ומלוכלכת בערימת-אשפה. רכלים התקף אותו ללא כל סיבה נראית לעין, קשר אותו בחבלים, רצה לכרות בור ולקבור אותו קבורת-חמור.

אולם נראה כי שמע הציובאות של הנאשם הגיע גם לאולם בית-המשפט: השופט לא האמין לסיפור האימים על הקבורה המוח' לטת, פסק לאסד קבורה חלקית, הומאנית יותר: שלושים ימי מאסר.

פנעים

פעולת בוק

בשבוע שעבר, אך נכנסו ס.מ.מ. זליג גיר וצ.מ.מ. אלעזר שילוני למשרדם, במטה מש' טרתי-ירושלים, וכבר ליצול לטלפון: גיבה גולה אירעה בצירות ההולנדית בקריית שמואל. כוחות-המשטרה נזעקו לפעולה.

בהגיעם למשרדו של הציר ההולנדי, גר' עון ואלארכה בואסחיון, בדרך הקצינים את קופת-הכרזול הפרוצה. העבודה היתה נקיה — וכן הקומה: למעלה מ-60 אלף ל"י נעלמו ואינם. גיר ושר' לוני חזרו למשרדם.

אותה שעה היה ל' מרבית פורצי ירוש' לים אליבי חזק כ' ברול: הם ישבו מ' אחורי סורג וברית. ברור היה, איפוא, כי מלאכת-הבזק נעש' תה על ידי אורחים, ואכן במהרה גילו עובדי המדור הסלילי כי כמה מאנשי העיר' למ התחתון התל'א' ביבי נאו באותו יום בירושלים. היום היה יום שרב, ולא הת' קבל על הרעת שהם באו לעיר-הקודש לנ' שום אחיר צח.

שילוני הסיק את המסקנות, הורה ל' משטרת תל-אביב ל' עצור את האורחים. כעבור שעותיים הגי' עה התשובה למבר' קו: שלשה מושעים מועדים נעצרו, הודו כמעט מיד בכיצוע הפריצה.

עד כה הוחזרה ל' צירות ההולנדית רק כמחצית סכום-הכסף שנעלם. אולם הציר הורה מקרב ליבו ל' משטרת-ישראל על פעולת-הבזק המוצ' לחת.

שילוני הסיק את המסקנות, הורה ל' משטרת תל-אביב ל' עצור את האורחים. כעבור שעותיים הגי' עה התשובה למבר' קו: שלשה מושעים מועדים נעצרו, הודו כמעט מיד בכיצוע הפריצה.

עד כה הוחזרה ל' צירות ההולנדית רק כמחצית סכום-הכסף שנעלם. אולם הציר הורה מקרב ליבו ל' משטרת-ישראל על פעולת-הבזק המוצ' לחת.

* אסד פירושו רב-צבית אריה.

דאנטה, ועל שוליה תרגום עברי. ושוב מס' מכים ותצלומים.

לאחר הסיור על פני המכון והנאומים הקצרים של פמנוני ובן-המנהיג, ערי ז'בו' טינסקי, קם הנשיא לשאת את נאום-התשובה. גם נאום היה קצר. הוא נזכר בפגישותיו עם דבוסניסקי באלכסנדריה, לונדון וקושטא. הוא גם הוכיר לנאספים — ח"כים ועו' נאים — כי בשעה שדבוסניסקי אירגן את הגדוד העברי באנגליה, הקימו הוא ובן-גוריון את יחידות הגדוד האמריקאיות.

אולם חשוב מן הדברים שנאמרו היה הדבר שלא נאמר. משך שש שנות קיומה של מדינת-ישראל ריחפה באחרי השאלה שלא נשאלה: מדוע אין הממשלה מעלה ארצה את עצמותיו של דבוסניסקי הממשלה חש' בה כי הדבר מתפקידה של תנועת החירות. חירות טענה תמיד כי דבוסניסקי הוא ב' ראש וראשונה גיבור לאומי, לא רק מנהיג' מפלגה, וכי בהתאם לצוואתו אין להעביר את עצמותיו ארצה, אלא לפי צו-הנשיא. בזמנו של וייצמן לא קיחה איש כי צער זה ייעשה. אולם בעלות בן-צבי לנשיאות, קיוו רבים, שהוא יתן את הצו. בשבוע שעבר ניתנה לו ההזדמנות. הוא לא ציוה דבר.

מיעוטים

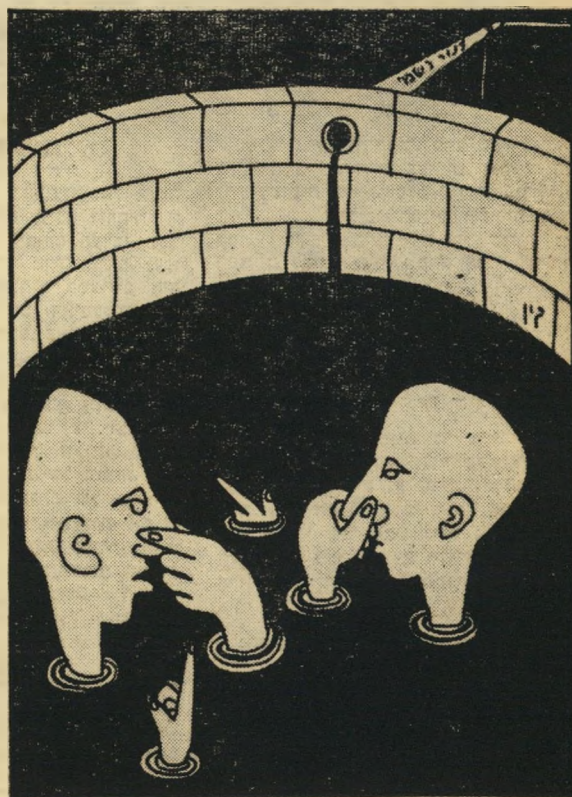
העסורת שהופרה

כאמל מאנסור היה אדם מודרני. הוא למד מדע-ההרונ באוניברסיטה העברית בירוש' לים, עבד לאחר מכן כעתונאי. אולם על אף כל זאת היתה לו תכונה משותפת עם אברהם העברי ובני שבטי הבדווים הפרי' מיסטיבים: הוא הצטיין בהכנסת אורחים.

ביתו של כאמל ובית אביו, המוכתר, היו פתוחים לפני כל זר שנקלע לכפר ה' דרווי עוספיה, השוכן במורדות הכרמל. שם היה כל תייר, או אורח ישראל, וזכה ל' ארוחה מזרחית דשנה, מלחה הסבר מקיף על העדה הדרוית והשתבצותה באוכלוסיית ישראל. ספר-האורחים של כאמל נתמלא ב' משך השנים האחרונות בחתימותיהם של אלפי מבקרים מלאי-התפעלות ואסירי-תודה. אולם ככל שהלך הספר ונתמלא, כן הלך כיסו של כאמל והתרוקן: המצרכים להכנת הארוחות ניקנו בשוק החופשי, ו' מחיריהם היו מפולפלים לא פחות מן ה' מאכלים שהוכנו מהם.

פנייה מודרנית. במקרה כזה היה אברהם העברי מתפלל לאלוהי מרום, מב' קש שישלח לו מצרכים לקיום מצות-האירוח. אולם כאמל מאנסור היה, כאמור, אדם מודרני: הוא סנה אל משרד הפיקוח ב' חיפה, הסביר כי ארוחותיו משמשות גורם חשוב לעידוד התיירות, ביקש הקצבה מצ' רכים בדומה להקצבה הניתנת לבתי-הבראה

אות קין

"זה באמת מפריח, אבל רמה לכתוב עז זה?"

סודי ביותר:

מאת יהודה קסטן

במחצית החדש יודי עגנה בנמל וונציה האיטלקי שייטת אימונים של הצי הישראלי. כעבור זמן קצר, הטילה שייטת שניה את עוגניה בקירבת מקום. היתה זאת שייטת אימונים של צי המלחמה המצרי. יהודה קסטן, כתב "זמנים" שנלווה אל השיטת הישראלית מראשית מפעלה, ניצל את ההזדמנות, עלה על אניית-הדגל המצרית "דומינאט", הציג את עצמו כתייר. אותו ערב, שדה יהודה קסטן כתב בה על הפגישה לעתונתו. משרד ממשלתי נבחר, עיכב את הפרסום מתוך הנמקה שאין זה נאה שקצין ישראלי יבלוש אחר האויב. כעבור שלושה שבועות, יצא שבועון הצבא "במחנה" כריפור-טוזה דומה, מזוהה תרועת פרסום מת. הריפורטוזה סיפרה על כי-קור רענן לזרוא, עתונאי ישראלי שנלווה אל השיטת, באניה המצרית. במקו, זה, לא השמיע אותו מוסר ממשלתי כל התנגדות. להלן מפרסם "העולם הזה" את מאמרו של יהודה קסטן כפי ש-נכתב, בתקווה לתקן את הפגיעה הגסה בכללי ההגנות העיתונאית, אשר הפדתה עתונאי אחד על חש-בון עתונאי אחר.

"אם כן, שנינו זרים כאן. האם אתה מ- האניות הישראליות?"
הוא פרץ בצחוק, וקרא לעבר חבריו ב- ערבית:
"חושבים אותי ליהודי! מה אני לו?"
הארבעה הקיפו אותי, ואחד מהם, נמוך- קומה ומצוק, הסביר לי באנגלית רצופה:
"אנחנו לא יהודים. אנחנו ערבים. האם אתה יהודי?"
עשיתי את עצמי כנפגע: "אני יהודי? אילו היתה הסבתא שלי שומעת כיצד עול- בים בי היתה מתהפכת בקברה שבע פעמים."

"הרסנו את כל העיר"

ההלצה מצאה חן בעיניהם. חזרתי על אותה גירסה אודות המהנדס הגרמני היוצא למצ- ריים. אחר הצגתי את עצמי תוך הצמדת עקבים.
"היינץ גוט מברלין. שמח להכירכם." הם הציגו את עצמם. אחר ביקשו לדעת היכן אפשר לבלות. אמרתי להם כי ידועים לי שני מקומות בילוי בלבד: לידו ומרטיני. החלפנו ידיעות על טיב הסחורות בחנויות ועל גובה המחירים.

טיילנו ברחובות העיר. פתע באו לקראתנו שני מלחים ישראליים צעירים, נושאים חב- לות עטופות בנייר. פולתי לעבר ידידי ה- מצרים. הם החליפו סמנים חשאיים ונשת- קקו. כשעברו הישראלים על פנינו, נפנו המצרים לאחור, ואחד מהם אמר בערבית:

"ראיתם את הממוזים היהודים? הם קור- גים את כל החנויות."

העמדתי פניהם ושאלתי לזהותם של שני המלחים.

"מה? אינך יודע? אלה יהודים."

היתה זאת ההזדמנות לה צפיתי, אמרתי להם כי ביקרתי באניות הישראליות, וזו- ספתי כי "שם לא נקי ביותר." הדבר נעם להם, והם המטירו עלי מבוול של שאלות. הצהרתי כי אני מבין גדול בענייני אניות והתחמקתי מכל תשובה מדויקת. כאשר ש- אלוני כיצד הצלחתי להסתכן לאניות יהודי- דיות, עניתי בצחוק:

"הם נתנו לבקר לכולם. עליתי על סירה שלהם ונסעתי לאניה. היו שם הרבה מבק- רים — איטלקים ותיירים. קצין שלהם אפי- לו הסביר לנו כיצד מופעלת האניה."

הוספתי ושאלתי אם גם המצרים יניחו לקהל לבקר באניותיהם.

"לא. יש כאן יותר מדי יהודים. אנחנו לא רוצים שהם יעלו על האניות."

אמרתי כי הם צורקים בהחלט. אחר שאל- תי לפרש אותה ההצטיינות, שקישטו חזות ש- גנים מהם. אחד המצרים השיב:

"אני מצטער מאד אדוני, אולם אין עתה כל אפשרות לבקר באניה."

עמדתי על-סיפון אניית-הדגל של שייטת הצי המצרי, שלוש שעות לאחר עגינתה בונציה, כאשר הביא לי קצין תורן אדיב את תשובת רב החובל על בקשתי לבקר ב- אנייתו. גונדולה וונציאנית המתינה ליד כבש- האניה. חזרתי והסברתי לסין השחום:

"הוא לא יומר לרבי-החובל שאני מהנ- דס גרמני, היוצא הערב למצרים. קראתי בעתונות המקומית על בואכם, ואני משתוקק לבקר באניית-מלחמה של הצי המצרי המהיר-לל."

הקצין נחרך וגיסה להיכנס לשיחה. "אנו מעריכים אתכם, הגרמנים, מאד. ה- כן היתה לאדוני ההזדמנות לשמוע על ה- צי המצרי?"

נתי לו את התשובה המוכנה מראש: "הרי נלחמתם ביהודים והאניות שלכם הר- טו את עיר הבירה שלהם — תל-אביב."

דומה היה כי רכשתי את אימונו, עלה ב- די להסעותו גם בשוויי לדיבורי האנגלי מ- טא גרמני. הוא הודיעני כי שוב ינסה לה- שיג לי רשות לבקר באניה. הבטתי לחזור כעבור שעותיים.

חרשום מול חרטום

שייטת הצי הישראלי שביקרה בנמלי מור- נות וידיותיות בים התיכון, עגנה אותה שעה במרחק מאתיים מטרים מאניית-הדגל המצ- רית דומינאט. הפגישה בין שתי השייטות לא היתה מלווה הצדעות, כנהוג בכל צי- העולם. במקום זה הפעיל אדם לבוש אור- חית, שעמד על סיפון אחת האניות המצ- ריות, מסרטה חדישה. קצינים ומלחים מצ- ריים, שעמדו על גשרי-הפיקוד ועל הסיפור- גים, הפעילו את מצלמותיהם בכל הקיסור. לאחר שעה ארוכה, כאשר נסתיימה ההתקש- רות, נמדו חרטומי שלוש הפריגטות היש- ראליות מול חרטום אניית-הדגל המצרית, ואילו לשתי המשחיתות המצריות הוקצב מקום אחר.

ברור היה כי כל אחת מן השייטות ידעה מראש על הפגישה בונציה, ואנשיה קיב- לו הוראות בהתאם. יחד עם זה ברור היה שהאיטלקים לא היו מרוצים ביותר מן ה- ביקור המשותף של שתי השייטות העוינות. כאשר פניתי אל הנוט של נמל-ונציה, יום אחד לפני בוא המצרים, ושאלתי אותו היק- נעגנו אניותיהם, אמר בהיסוס:

"אנני יודע כלל על ביקורם. לא שמעתי דבר."

ארכעה רבי-סמלים

המצרים ירדו לחוף בקבוצות של ששה עד עשרה איש. הקצינים לבשו אורחית. י- ניתן לזהותם רק לפי דיבורם הערבי. הס- מלים ורבי-הסמלים לבשו מדים לבנים, נעלו נעליים לבנות. את המלחים המצריים היה קל להבדיל מן המלחים האיטלקיים, או הישראליים, לפי הכובעים האמריקאיים וד- רגות המפקדים הנמוכים, שהיו רקומות זהב. עד שעה חמש נראו ברחובות רק ה- סמלים והקצינים. לאחר מכן ניתנה תופ- שת-חוף לכולם, והם הציפו את הרחובות והדוכנים למכר מזכרות זולות. תחילה סיפקה הטילת המפורסמת של וונציה, מול אומון הדוויז, את סקרנותם של המצרים. הם סקרו בהתפעלות את הגונדולות, את ה- לאחר זמן התפלגו לקבוצות קטנות, החלו בניינים העתיקים ואת קהל-התיירים המגוון. תרים בסימטות העיר, מתעכבים ליד חל- נות-הראווה. פניתי לרבי-סמל שחום-פנים וביקשתי אש.

הוא הדליק עשור גפרור, אף על פי שבין אצבעותיו היתה חנונה סיגריה דולקת. שו- שת-חבריו, אף הם רבי-סמלים, המתינו ליד בית-מסחר לכלי-נגינה. שאלתי אם הוא דובר גרמנית.

"לא. אולי אתה דובר אנגלית?"
ביקשתי לדעת היכן נמצא משרד-מודיעין ממשלתי לחיירים.

"אני מצטער מאד. הגענו לוונציה רק לפ- ני כמה שעות."

הכוננו למירוץ העשרון

שייערך ביום השלישי, 14 בספטמבר, בשעה 4 אחרי-הצהריים, בכביש נתניה — תל-אביב, מטעם עורכי-

העולם הזה

ועורכי

פרונטפיג'

בחפזו האדיבה של מר

חיים לבנון

ראש עיריית תל-אביב, ובחפזו האדיבה של מר

עובד בן-עמי"

ראש עיריית נתניה

על גביע "עספרו"

ואלה פרטי התחרות:

1. המשתתפים

רשאי להשתתף בתחרות כל גבר או אשה בן 16 ומעלה, שנרשם כחוק ושילם דמי השתתפות בסך 500 פרוטה ונמצא כשר מבחינה בריאותית על-ידי רופא התחרות.

2. התנאים

יזכה בגביע המתחרה שיגיע ראשון ולא נפסל על-ידי השופטים. מתחרה נפסל אם (א) התנהג בצורה לא ספורטאית כלפי מתחרה אחר, או (ב) נעזר על-ידי אדם בשעת המרוץ בכל צורה שהיא. מתחרה רשאי בשעת המרוץ לרדת מן האופניים, לסטות מן המסלול, לתקן את אופניו לבדו אם התקלקלו, לאכול או לשתות.

3. המסלול

המרוץ יפתח בנתניה על-ידי ראש העיר, מר עובד בן-עמי, ימשך לאורך כביש החוף וכביש תחנת רידינג, מול מלון רמת-אביב, בו ייערך בטכס בראשות ראש העירייה, מר חיים לבנון.

4. אורך המסלול

כ-30 ק"מ.

3. ארגון

מפקחת על התחרות ועדה ציבורית רחבה, והארגון המעשי נתון בידי ועדה טכנית המורכבת מספורטאים בעלי-שם.

6. פרסים

הראשון יזכה בגביע ובזוג אופניים מתוצרת ראלוי, מתנת בית-מסחר בוקשטיין. בין הבאים אחריו יתולקו שעון-יד, מתנת בית-חרושת אורלוגין. עטים נובעים פיקס, פרסים מטעם בית-חרושת טמפו, מדליות וצמיגי אופניים. כל משתתף יקבל תעודת השתתפות.

7. ההרשמה

התאריך האחרון להרשמה הוא היום השני, 6 בספטמבר. אפשר להירשם כל יום במשרדי העולם הזה ופרונטפיג', רחוב גליקסון 8, תל-אביב, או בדואר, ת. ד. 136, תל-אביב.

מרוץ-העשרון הוא השלב הראשון להחייאת ספורט- האופניים בארץ בממדים נרחבים. היכוננו ל'מרוץ יש- ראל הגדול, מגבול - אל - גבול (טור-דה-ישראל) שייערך השנה בסתו.

לא לפרסום!

זה עבר השתתפות במלחמה נגד היהודים.

אני השתתפתי בהפגנות תל-אביב. הרגנו אלפי יהודים והרסנו את כל העיר.

כמעט ופרצתי בצחוק. משפט זה, שנאמר בבטחון רב, העיד כי המצרים משוכנעים באמיתות של אגדת ההפגזה.

ארבעת רבי הסמלים ביקשו ללכת לבלות. נפרדתי מהם תוך חילופי ברכות לבביות. הבטחתי לבקדם במצריים — באחד הימים.

התנהגות שקטה וחרבותית

המלחמה המצריים, שטיילו ברחובות וניצו, הירבו לדבר בקולי קולות, התחכחו בלהיטות עם הובנים בחנויות. מלח מצרי בדרגת רב טוראי, אשר ביקש לקרוא לחבובו, שהתעכב ליד אחד הקיוסקים, תחב שתי אצבעות לפיו, פלט שריקה חדה, צעק תוך גפנוף ידיים:

„יא אחמד! ימה שמך! בוא כבר!“

לעומת זאת הפגיני קציניהם התנהגות שקטה ותרבותית. הם היו לבושים חליפות אזרחיות תפורות כהלכה, כותנות משי ועיניבות אמריקאיות צבעוניות. למעלה מזה מיישים אחוז מבועי הדרגות הנמוכות היו סודאנים שחור-עור. אולם בין הקצינים לא

נמצא אף סודאני אחד. בנסינו הראשון להתייר איתם נכשלתי לחלוטין. היה זה בכיר סן-מארק, כיהיונים המפורסמת של וונציה. שלושה קצינים מצריים עמדו להצטלם אצל צלם מקצועי. עשיתי את עצמי כמשחק עם היום נים ועמדתי מאחוריהם, כדי שעדשת המצלמה תקלוט גם אותי. הם הרגישו בי החליפו מבטים. רמזו לצלם להמתין. הם לא אמרו דבר, אך הרגשתי את עצמי שלא בנוח והסתלקתי. תוך החלטה נחושה לשוב ולנסות את מזלי במקום אחר.

אנגליה בניב ערבי

לא היה עלי לחכות זמן רב. כשטיילתי על אחת המדרכות הגיע לאוזני דיבור אנגלי בעל חן מורחי טהור. הפגיתי את ראשי וראיתי שני צעירים לבושים חליפות כהות שישבו בגן של בית-קפה ושוחחו עם שכנם מן השולחן הסמוך. מצאתי לי כיסא פנוי בקרבתם והתחלתי מעיין בעיתון שוייצרי.

האדם אתו שוחחו שני המצרים היה כבן 60, חבש לראשו כובע בר עם מצחיה, לבש מעיל ספורט ירוק ועישן סיגאר עבה. השיר לווה דיבורו על מזג האוויר, טיב הסבב והמצב בהודו-סין.

כמעט והתיאשתי מכל אפשרות של התערבות בשיחתם, כאשר ראיתי את הזקן רומז למלצר. המלצר לא הרגיש בו. קראתי לו בקול והזמנתי כוס-קפה בשביל הזקן. זה הודה לי, ואני אזרתי עוז ושאלתי אותו אם אפשר להשיג בחנוציה עתון אנגלי.

„לא“, השיב, „לא יוצאים כאן עתונים אנגליים. אולם אפשר להשיג את הדיילי מיל, או את הדיילי אקספרס מיום קודם.“

הוא הוציא מכיסו עתון אנגלי בן שבוע והושיטו לי. אחד המצרים שירבב את צווארו כמבקש לקרוא את הכותרות. חיכיתי והצעתי לו את העתון. אולם הוא סירב. „לא אדוני, תודה. אקרא אחר-כך.“

הזמנתי את עצמי לשולחן והצעתי שנקרא את העתון בצוותא. הוא היה אסיר-תודה. שאלתי אם הוא מאזין לרדיו, הוא השיב מיד:

„בחדאי. בשעת ארוחת-הצהריים באנה אנו מאזינים לרדיו קהיר.“

הוא וחברו סיפרו לי כי המשחיתה שלם עוגנת בנמל וכי הם עומדים להפליג כעבור שלושה ימים ליוגוסלביה. שאלתי אם גם שם יפגשו עם השיטת הישראלית.

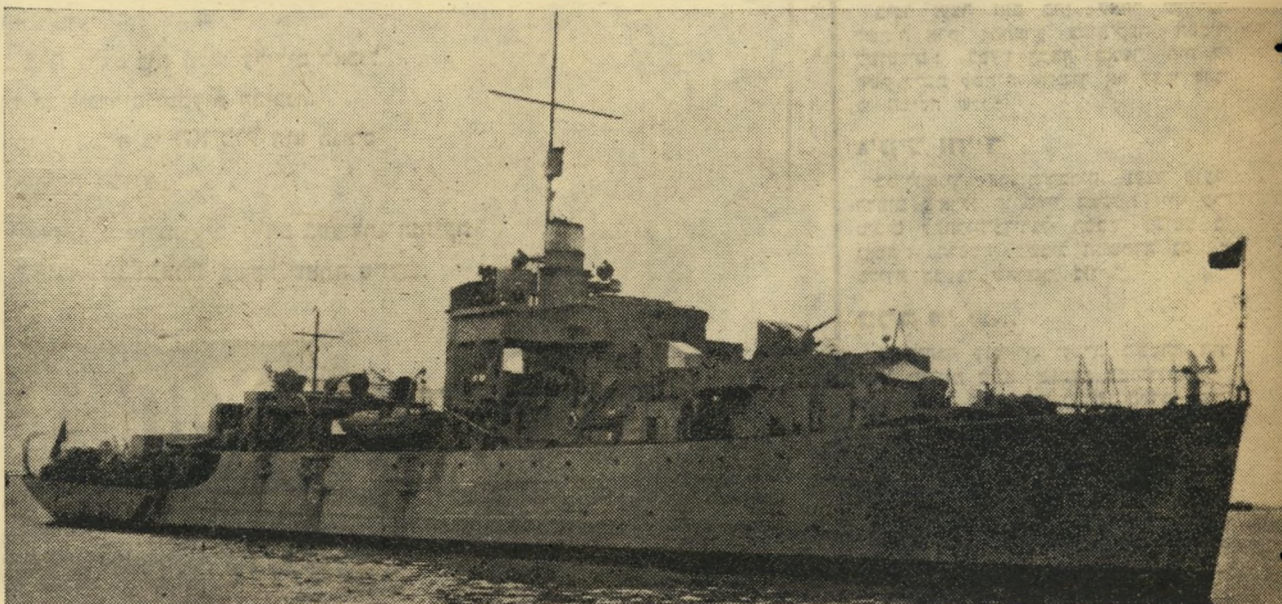
„כן“, אמר לבסוף הבכיר שבין השניים, „אני חושב שהם יבואו לשם אחר-כך. הם סבורים שהם יעשו רושם רב בכל מקום אליו יגיעו.“

הם אוהבים להתקוטט

חיכיתי ופגיתי אל הזקן, שישב ליד השולחן הסמוך:

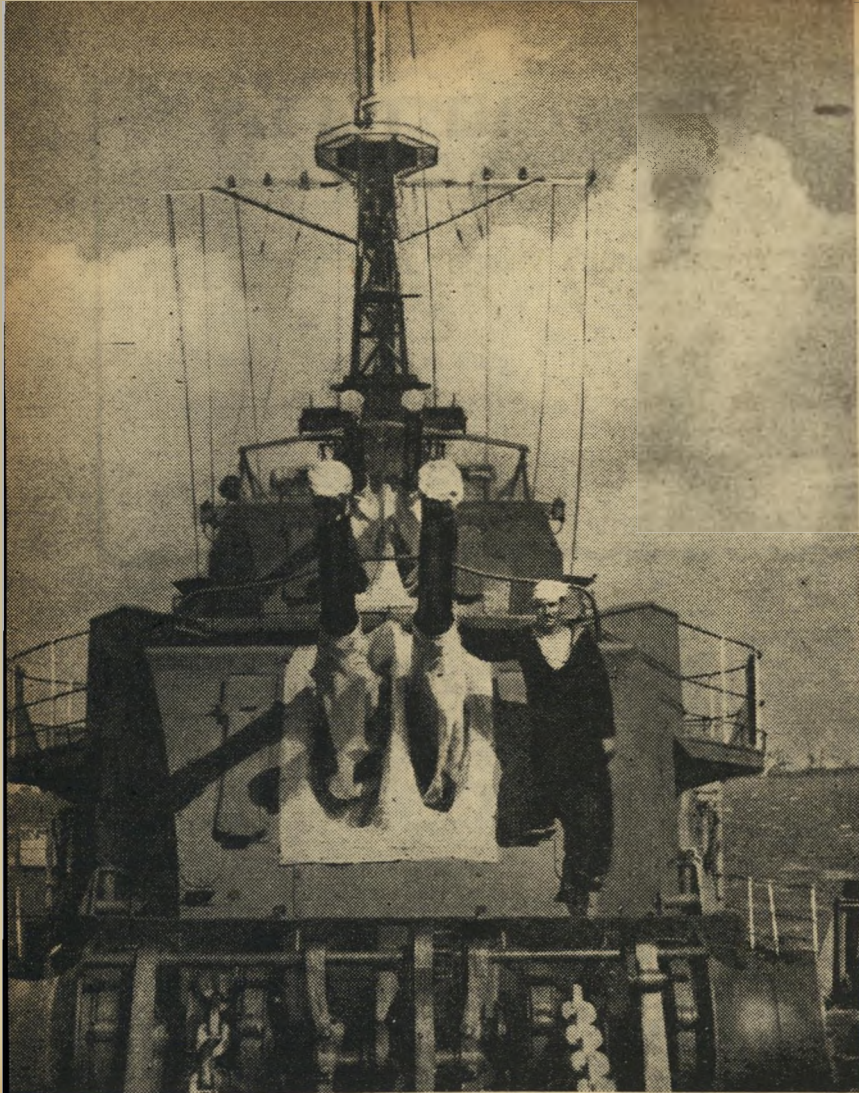
„האם אדוני לא שרת בצי בנעוריו? אם

כאן נתקפו שני המצרים בולמוס של דיבור, ולי לא היתה כל כוונה להפסיקם. המבוגר שבין השניים, שלא חלל למצוץ סיגריות ונציאניות, הצהיר:

פרינמטה מצרית נכנסת לנמל

„הסבתא היתה מתגפכת...“

מדת מצרי ליד תותח קורבטה

„יותר מדי יהודים!“

„המלחמה עם היהודים טרם נסתיימה. הצי שלנו עולה על שלהם בכוחו ובאיכותו. אין ספק שבהתמודדות הבאה תהי ידנו על עליונה ומדינתם תחולל מלהתקיים. כאשר קם האנגלי להיפרד, קמתי גם אני. לאחר שצעדנו כמה צעדים בשתיקה, פלט הזקן כמהרהר:

„בחורים טובים. אוהבים מאד להתקוטט. אותנו הם רוצים לגרש מהסואץ ואת היהודים מישראל. קוראים לזה בשם התעוררות ל-אומית. מושג שנכנס לאופנה. ערב טוב.“

תקרית אחת בלבד

מלחי האניות הישראליות נפגשו עם הים מאים המצרים ברחוב, ובכמה מקרים אף נכנסו איתם בשיחה. שני הצדדים נמנעו מלגעת בנושאים כאובים. היו גם כאלה ש-החליפו סיגריות.

רק תקרית אחת אירעה. היה זה במועץ דו-לילה זול, כשקבוצה בת עשרה מלחים מצריים תפסה מקום בקרבת ששה מלחים ישראלים. צעיר ישראלי, שהדף ללא כוונה ימאי מצרי בגבו, נתקל במבט זועם. משהו פלט קללה ערבית. הערבי שלף פגיון קצר מתגורתו. אולם בטרם הספיק להסתער, תפסו אותו חבריו והחזיקוהו בכוח. גם ה-מלח הישראלי נבלם על ידי חברי. שני המ-חנות הדרוכים נפרדו בשקט.

דומה כי היתה זאת הפגישה הראשונה של צעירים ישראליים לובשי מדים עם שכני-הם מעבר לגבול — במקום נויטרלי ובגלוי. נוכחתי לדעת כי הקצינים המצריים לא הש-לימו עם מפתחם ואינם מתכוונים לשכחה. החינוך, אותו הם מקבלים בצבא, חזרר אי-בה ליהודים ולישראל. לדבריהם נבעו כל מפרלות הצבא המצרי אך ורק מחוסר הגי-נותו של צה"ל, שנקט בתכסיסי עורמה שפי-לים. ברור להם — לאותם בני משפחות עשירי מצריים — כי בעתיד הלא-רחוק יג-תח סיבוב שני. בו תהיה ידם על העליונה. הם סבורים ומאמינים כי אימוניהם הצבאיים מיועדים אך ורק להגברת כוונותם הצבאית נגד ישראל, שתעמוד להם בהודמנות ה-ראשונה.

אולם רושם זה נוצר רק על ידי המפקדי-ב-החילים הפשוטים אינם יודעים הרבה על שכניהם מצפון. הם התעניינו בבחורות ה-מצצות בחלונות-הראווה, בנשים, באפשרויות הבילוי. כנהוג בעולם יש גם אצלם מנהיגים מונהגים. אולם אלה האחרונים יודעים לע-תים גם להפתיע.

אין תחת אין

בתל-אביב מכר ספסר 100 מלכיות מור יפים לספסר אחר, גילה במאחר כי קיבל תמורתם שטרות-כסף מזויפים.

חרב במטבח

בחיפה רב חייל-משוחרר עם אשתו בג' לל עוגה שרופה, שלף סכין בדואי שהיה תלויה על הקיר כמזכרת למלחמה, דקר אותה, הביא אותה לרופא לשם טיפול.

כוס הדמעות

בציריך שוייץ, נכנסה רקדנית למועדון לילה, לאחר שהשתתפה בהצגת הבכורה של המחזה המוסיקלי כוס שמפניה, התחשבה בסעות על כוס שמפניה ריקה, שניצבה על כיסא, נפצעה בחלק עדין של גופה.

כדג במי קולון

בירושלים, נכנס שמעון לוי לבית-מרקת, הזמין בקבוק מירקולון, שפך אותו על ער מו, הסביר לרוקח הנדהם: "אשתי חבטה על פני כדג מלות. אני רוצה לסלק את הריח".

האדיבות משתלמת

בכביש תל-אביב — ירושלים נעצר נהג מונית כדי לעזור בחיקון מכונית שניצבה בצד הכביש, הועיק את המשטרה לאחר שהכיר בה את מכוניתו, שנגנבה לפני חר דשים מספר.

שירות עצמי

בחיפה, פרצו גנבים לדירתו של יחזקאל שלומוביץ, ביטלו לעצמם קפה, סיגנו ביצים, שטפו את הכלים הסתלקו עם הכספות ור המזלגות.

תפסת מרובה - נתפסת

בהום מילס, ארצות-הברית, נענה השור טר התורן בתחנת-המשטרה לבקשתו של פרד אלן, שהתחנן בבכי מר: "אסור אותי! יש לי שתי נשים, ואיני יכול לסבול אותן!"

"EUREKA!"

בחיפה הגיש דייר משנה שמואל רוט-שטיין תביעה נגד בעלת הבית שלו, לאחר ששכבה לישון בחור האמבט, לא הניחה לו להתרחץ.

הגדרה עצמית

במדיסון, ארצות-הברית, פרסם פלויד אולי סון את תצלומי בעתון בצירוף מודעה: "כל בעלי המסכאות בעיר מתבקשים שלא להגיש לי חיסוק".

החיה שבאדם

בלונדון, אנגליה, הגישה חברת צעיר בעלי-חיים תביעה נגד גיימס דונסני, לאחר שהשליך את שני כלביו ממאורתם בעליית הגג, הפך את המקום לחדר-משחקים בש-ביל בנו הקטן.

מלחמה ביצר הרע

ביפו נעצר זאב כהן, לאחר שהירבה לשתות ארק והתפרע בבית-קפה, הסביר לשוטרים: "בפעם הבאה, כאשר יהיה לי חשק ללכת לשתות, אקשור את עצמי לוג' לי המיטה שלי".

ג'קיל והייד

במילחאוקי, ארצות-הברית, נעצר פועל הדפוס צ'ארלס קוקטוני באשמת זיוף כר טיסים לתחרות-כדורגל, הסביר לשופט ב-גאוה: "הדפסתי בשביל המשטרה גם את פקודת המעצר שהוצאה נגדי".

כלב ג'י ש...

בקופנהגן, דנמרק, עצרה משטרת הת-נועה מכונית משא, שנסעה במהירות מסו-רפת, מצאה כלב יושב במושב הקדמי עצרה אותו לאחר שלא מצאה על צווארו מספר של העירייה.

קומון סנס

בניר-המפשייר, ארצות-הברית, נעצרה אשה באשמת נסיון להרעיל את בעלה, זכתה ל-נויפה מסי השופט: "אף על פי שאת חור שבת אותו לפשפש, אסור לך לשים די-די טי, לתוך המרק שלו".

תלמידים! הורים!

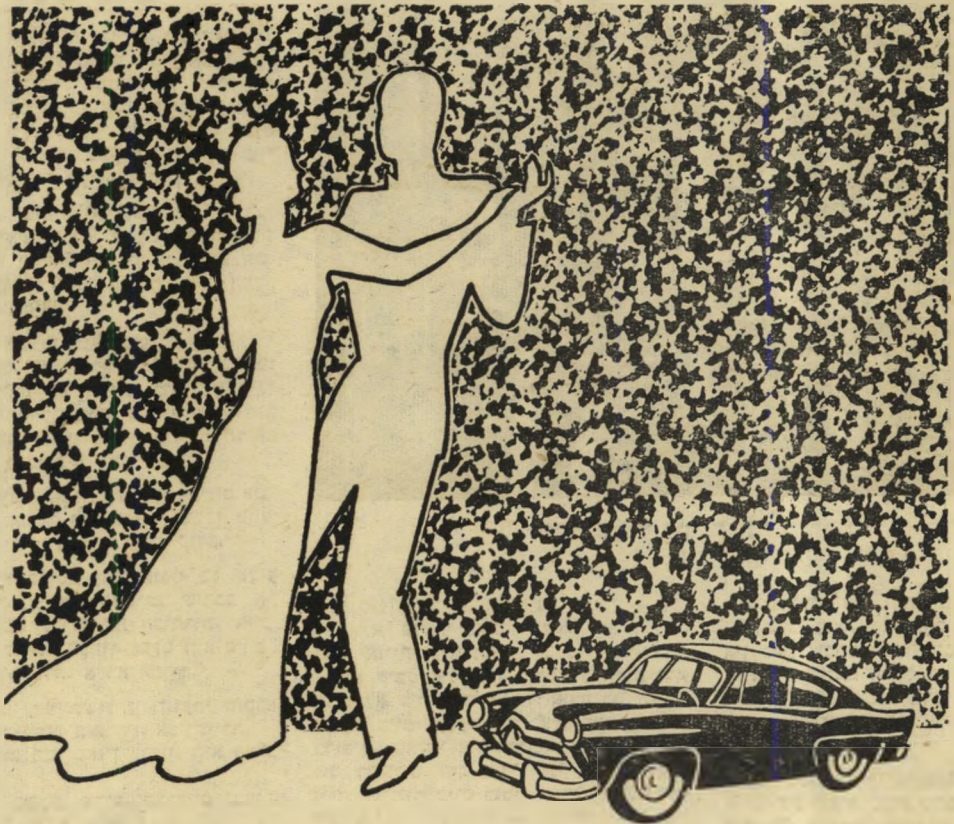
תלמידים! אחרי שבנו חס לעצמכם מקצוע בזהירות עם הורכם מתעוררת השאלה העיקרית: באיזה בית-ספר אפשר ללמוד את המקצוע הזה? רמת בית-הספר נקבעת לפי מנהליו, מוריו, נסיונו, ציודו וקשריו עם מקומות העבודה. לדוגמא:

בית הספר המקצועי למסחר "מרכז מורים מוסמכים" בת"א, רחוב הס 12. שמו הארוך של המוסד מעיד על מגמתו ורמת מוריו. מנהליו ומוריו הם בעלי השכלר גבוהה שקבלו את הכשרתם באוני-סיטאות אקדמיות למסחר מן המפורסמות בעולם. **19** שנות קיומו של מ.מ. מעידות על נסיונו הרב וקשריו הרבים. ציודו העשיר משלים את לימודיהם של החניכים ומכשירם לעבודה מעשית. ההורים בטוחים בידי מי הם מפקידים את ילדיהם לשם למוד מקצוע הפקידות, הדיפלומה המקצועית של "מרכז מורים מוסמכים" סוללת למסיימים את הדרך לעבודה מכובדת ומפרנסת בכל ענפי הפקידות (מסחר, תעשייה, בנקים, מוסדות וכו').

הלימודים מתחילים — 1 בספטמבר 1954

שימו לב!

- א. כתות לצעירים — קורס שנתי — יום ערב;
- ב. כתות למבוגרים — קורס חצי שנתי — ערב

כאלו אתה רוקד...

עד גמר הריקוד אין לך פנאי לחשוב

שיחכן כי מנוע מכוניתך איבד עצמו לדעת

באיטיות דוקא מאז התחיל

להתקרר לאחר שהפסקת את פעולתו.

מים המכילים חומצות מאכלות מתהווים במנוע

בשעה שהוא פועל.

החומצות והרטיבות הללו עלולים לאכול

את דפנות הצילינדרים וטבעות הבוכנה.

המחקר המדעי הוכיח כי האיכול הוא הגורם

העיקרי לשחיקת המנוע.

"של" X-100 שמן-מנועים נלחם בפעולתן המזיקה

של החומצות המאכלות בשעה שאתה מתענג.

שמן-מנועים "של" X-100

שומר על מנועך

אתלטיקה

קציר הזהב

בשבוע שעבר ישב קהל בן 15 אלף איש בגשם שוטף, עקב במתיחות אחרי דמאורעות הספורטיביים המרתקים ביותר של השנה. המקום: ברן, שווייץ. המעמד: התחרויות על אליפות אירופה באתלטיקה קלה.

התחרויות נפתחו בסימן של תקרית בינ-לאומית: בתהלוכת-הפתחה הסתדרו 28 המדינות המתחרות לפי סדר האלף-בית. לגרמניה נקבע המקום הראשון — והדבר עורר את חמתם של רבים מן הנאצים.

התחרות הראשונה היתה בריצה לעשרת אלפים מטרים. התוצאות לא הפתיעו איש: גם הפעם זכה במקום הראשון הקסר הצ'כוסלובקי, אמיל זאטופק, הגיע לקו הגמר בזמן של 28 דקות ו-50 שניות — זמן זה נופל במידה ניכרת משיאו העולמי.

תקריט שנייה: כאשר נערך מירוץ המאראתון, אירעה תקרית בינלאומית שנייה. הרץ הרוסי, פילין, הגיע ראשון. אולם חבר השופטים קבע שהוא טעה בכניסה למסלול, העניק את זר-הנצחון לרץ הפני, ויקי קאר-וויין.

במירוץ למרחק 5000 מטר נכזבו לקהל הפתעות גדולות: סוף סוף נמצא מישוהו שניצח את הקסר הצ'כוסלובקי. הרוסי, קוטס, הגיע ראשון, השיג שיא עולמי חדש של 13 דקות, 56.4 שניות. זאטופק הגיע שלישי, אחרי הרץ הבריטי צ'אמפיון.

תחרויות הריצה, שהיו את מסמך תחרויות-האליפות נסתיימו בריצה למרחק 1500 מטר. גם הפעם לא אוכזב הקהל חובבי-המתח: רוג'ר באניסטר הבריטי, שזכה בראשון של (העולם הזה 878) זכה במקום הראשון לא חר קרב מרחק עם יריבו הדני, נילסן.

לא פחות מרתקות היו גם התחרויות כי-שטחים אחרים:

- הרוסי לאוניד צ'ירבאקוב זכה על גללה בקפיצה משולשת.
- הספורטאית הרוסית אלכסנדרה צ'יר-דינה זכתה במקום הראשון בקריכה-מישה.
- מטיל הכידון הפיני סויני ינקו את השג תוצאות מצוינות בהסילו כידון למרחק 78.37 מטר.

● הרוסי קריבונסוב השיג שיא עולמי ביודי פטיש: 63.34 מטר.

בסיום משחקי האליפות הציעה המשלחת הרוסית שהוכרזה כמנצחת, לנגן את הימנון ארצה. אולם הנהלת המשחקים סרבה בכל תוקף, השיבה כי "אין לאפשר ביטוי של לאומנות חולנית בעת תחרויות ספורטיות".

הרוסים נעלבו, נאלצו לחתור על ההימנון, להסתפק בקציר הזהב שלהם: 16 המדאליות הנוצצות, אשר נצברו על ידי הספורטאים המעולים שלהם.

חמשה הזוגות של "קידושין בדי חופה" השופט נחפז

בעל המטעים הם כולם טרוריסטים, רוצי-חיים וגנבים. אשתו של בעל-המטעים, העומדת לחזור לאנגליה למחרת, זוכה חזרה באהבת בעלה אחרי שהיא עוברת יום אימים בחוזה, הרפת כמעט בעצמה את ההסתערות. עוזרים לה: אקדח, רימון יד ומקלע ברן, כלים עליהם היא מנגנת בוירטואוזיות רבה. כל יריה קולעת.

את תפקידה של קלודס קולבר שהווי מנה במיוחד מארצות הברית כדי להיות כוח-משיכה קופתי, יכלה למלא באותה הצ'לחה כל שחקנית בריטית מקומית. הרפת תחותיה מסמכות-השער מתקבלות על לב הצופה רק הודות לבימיו המוצלח והמתח הגבוה של הסרט.

בקצרה

גם זה יכול לקרות, גיאורגי פא-פאשוילי, גרוזי מהגר, מגלה תוך שנה אחת כמה נפלאה אמריקה, ומה גדולות האפשרויות הבלתי מוגבלות בה. חוזה פרר, הן שחקן המצויין מופיע בסרט כדי לטהר את שמו בעיני ג'ו מקארתי ואנשיו שהאשימו אותו בנטייה לקומוניזם, ניסו להחרים את סרטו הקודם "סיראנו דה-ברואק", עונו רת לו: (בסרט) קים האנטר.

הכלניות בפעולה, גבורותיהם של אנשי הדיביזיה המוססת שהיתה כה חביבה על הקהל הישראלי. יצרני הסרט הבריטיים החליטו גם כאן כי שחקן בריטי בתפקיד ראשי לא ימשוך קהל, הביאו את אלן לאד. אינטרמצו, סרטה ההוליוודי הראשון של אינגריד ברגמן, בתפקיד מורה לנגינה ה' מאוהבת בכנר העובד את משפחתו למענה (לסלי הווארד).

* מימין: אדי בראקן, מיצי גינור, פול דאגלס, איז ארדן, לואיס קלהרן, זא"ז גאבור, מארילין מונרו, דוד וויין, ג'ינג'ר רוג'רס, פרד אקן.

אשר לזוג הראשון, הגלדווייגים, הפכו חייהם לפרדוקס, בעוד שהם נשמעים מעל-גליהתאר כזוג המאוש והעליו ביותר ב'ארצות הברית, הרי בחיים נמאסו זה על זה. המכתב עושה אותם לעליונים מאד, אולם ברגע האחרון הם מחליטים להנשא שוב.

מצבים משעשעים אלה נכתבו על ידי מפיץ הסרט, היועץ גם כתסריטאי, נאלי ג'ונסון. זהו סרט אסיוודות מברר ונעים המשוחק בקלילות ובחן.

הפסע המושלם

סוד הארבעה הוא סרטמתח בלשי על עלייתו ושקיעתו של פסע מושלם. שוטר מפורסם קשיש מגייס שלשה פושעים ידועים כדי לשדוד יחד מיליון דולר בבנק קנזס-סיטי. כולם רעולי פנים, ואיש אינו מכיר את רעהו, פרט לשוטר עצמו.

השוד מסבך נהג טנדר (ג'ון פיין) הנתפס במצוד עליידי המשטרה, מקבל ממנה ס'פול חולה לבטנו הבריאה. כאשר הוא משר-חרר מחוסר הוכחות, הוא מחליט לתפוס את השודדים האמיתיים. מובן שהוא מצ'ליח.

הסרט, המותח כשלעצמו רצוף כולו מכות'רצח מתחילתו ועד סופו, שאינן משחיתות את פרצופו הנאה של ג'ון פיין הגברי, כדי שיוכל לקבל את הנשיקה הסופית מ'פי קולין גריי, שהיא לפי רצון התסריט, בתו של הנגוסטר הראשי.

שוטרים חביבים

סרט בריטי המצטיין במתח רב ובבמיו טוב ובתלמימוגום, הוא **אשה במצור** אודות משפחת בעלי מטעים בריטית (ג'ק הוקינס וקלודס קולבר) במלאייה המגינה על חותה מפני התקפה של טרוריסטים. ה'סרט, שאינו חסר פניות, מראה את השוטרים הבריטיים בתלבושת לא בלתי מוכרה ל'צופה הישראלי. השוטרים הם כולם חביבים ונעימים, והמלאיים שמעבר לגדר של חות

קולנוע

סרטים

נישואין דה-יפאקטו

שופט-שלום מליון בוש (ויקטור מור) שזה עתה קבל היתר לערוך נישואין, מקבל את פני הזוג הראשון שלו, סטיב גולדוויין (פרד אלן), קריין רדיו חמוץ-פנים, וראמונה סטיוארט (ג'ינג'ר רוג'רס), שהובטחה להם תכנית גדולה וחשובה ברדיו כ"מרגבת" אם יתחתנו. כך מתחיל הסרט **קידושין בדי חופה**.

כשלש שנים לאחר מכן מגלה התובע ה'כללי כי השופט נחפז לערוך נישואים שבוע לפני שנכנס רשיונו לחקפו, וכי חמשה זוגות שחיתו משך שבוע זה אינם נשואים לפי החוק. מכתבים המבשרים את הידיעה נשלחים לכל אותם הזוגות, היינו אל:

● האדון והגברת נוריס (מארילין מונרו ודוד וויין), המוצאים את עצמם במבוכה, אחרי שהיא זכתה בחתן "מרת מיסיסיפי".

● מיליונר נפט (לואיס קלהרן), החוסך לעצמו שעוררית גירושין שביימה אשתו הבלוגנית (זא"ז גאבור) כדי לקבל את מחצית רכושו.

● דון ז'ואן ברימוס הקטור וחדרף (פול דאגלס) הקורא את המכתב בשמחה, חולם על תקופת הרווקות שלו וידידותיו לשעבר, מתעורר ומגיע למסקנה כי אשתו, קאסי (איז ארדן) עולה לו יותר בזול.

● הסוראי וילסון פישר (אדי בראקן) הוא היחיד שאינו מוקסם מן המצב שנוצר. הוא עומד להשלח לקוראיה ואשתו (מיצי גינור) מצפה לתינוק. הוא עורק לכמה שעות כדי להתחתן שוב.

תשבץ 880

מאונך: 1. יחידת משקל ערבית, כש' לוש קילוגרם; 4. קבוצה, גם למטרות אומנותיות; 8. קצה השמלה; 10. מכת הקיץ; 12. שני עמודים; 13. המזרון הק' פצי; 16. בן-יעקב; 17. תוצאה של פגיעה; 19. משפחה יהודית-אנגלית עשירה; 20. עם, לאייהודי; 21. עלה...; 23. יורד בליר לה; 24. קודמו של האר"ם; 26. סימן הרבות, שוב; 27. פולה בג'וריון לסגן המפקח ה' כללי של המשטרה; 29. שגריר ישראל ב' פאריס; 31. חסביב יהוש הסער הוא כזה; 33. לידו יושב איש אגד, בין השאר; 35. זעקת כאב; 36. עליה ממונה בן-ציון ד' גור; 38. מלת אוהרה תניכית; 39. בקור ריאה עובר בכוח זה קו 38; 41. המתחרה של המגביט; 43. מדות ישע; 44. בתוך כל רימון.

	7	6	5	4		3	2	1	
11			10		9				8
	16			15		14	13		12
			20			19			17
			23			22	21		
								24	
28			27					26	25
	34	33		32		31			30
		38		37			36		35
			42	41				40	39
					44				43

מאונך: 1. אלו פונה החולה; 2. מש' פחת מימיו הפביאנים; 3. ארבעה לכל סוס; 5. בעל היושבת בגנים; 6. ...ונקי; 7. בעל עלובי החיים; 8. מקצועו לגשר בין המינים; 9. בירת חבש; 11. הסרת הענבים מן הגנן; 14. מאתיים ושבע; 15. כך צריך, להלכה, לכתוב ט"ז; 18. עוף מים, ידוע בשירתו המסיימת; 20. על כתפי השופט; 22. ראש הממשלה; 23. לא סהר; 25. הירדנים שמר' הו, ב-1948, על ירושלים; 28. שיכון צבא הקבע, ליד תל-אביב; 30. יח' בספרדית; 31. ד"ר יוסף בורג; 32. מאתיים ושש; 34. ספר, במלה ידועה יותר; 36. עולם, חלד; 37. סטאן, תוצרת הארץ; 40. באש' פת האינדיאני; 42. שמו הפרטי טריגונה.

פותר תשבץ 877 שזכו בפרסי-ספרים: ישראל אורן, ארלונדורב 30, חיפה. רנה גליקסון, צה"ל. שלום אברהמי, צה"ל.

העולם הזה 880

דלת הצלחת המעופפת נפתחה • הזר עטור הנוצות הכחלחלות יצא מתוכה ופנה לעבר שני המקסיקאים שהיו שכועים במאבק לחיים או למוות • הוא ציווה עליהם לחיות חיי-שלום • הוא נתן להם את הברירה:

כד-א אתה

זאת הורי קוטנר

מיגואל ופרנאנדו צלפו זה לעבר זה, כאשר נחתה הצלחת המעופפת במרכז העמק. הם ביזבוז כמה וכמה כדורים על כליריטס המזור. הטייס יצא החוצה והחל מתקדם לעבר מיגואל, שהיה מוטל בצילו של שיח ומגדף בכל עוז. הכדורים שכוננו לעבר האורת החטיאו את המטרה. לבסוף אחז מיגואל בכניו.

במוחה איפוא! קרא והניף את הלהב. הסכין ניתנה בעל זוארו של הזר; כאלו היה עשוי חומר פלאסטי, וזרועו של מיגואל נרעדה כאילו עבר בה זרם חשמלי. כדור בא בשריקה מעברו השני של העמק, ומיגואל מיהר לתפוס מוסכה. כדור שני התניז זיקים כחלחלים מתפזר של הזר.

האורה המזור לא עשה כל תנועות עוינות. יתר על כן, הוא לא היה מזויין. עינו החדות של מיגואל סקרו אותו מכף רגל ועד ראש. ראשו של האיש היה עטור כיפה של נוצות כהילות. קומתו היתה גבוהה ביותר, ופניו נראו כפני זור.

הוא קרב אל מיגואל ואמר: "קומה. עלינו לשוחח." הזר יזכר ספרדית מצוינת. אולם דומה היה כי קולו בוקע בתוך ראשו של מיגואל.

אם אקים, יפגע בי פרנאנדו? אמר מיגואל. הוא צלף גרוע, אבל אני מוכן להסתכן. כמה הוא משלם לך? הזר שנה בו מבט מחמיר.

הידוע אתה מנין באתי? שאל "אין ספק שבאת מארצות הברית" אמר מיגואל בלכסנו מבט לעבר כד היין שלו. ממשלת מקסיקו עוד עתידה לשמוע על כך.

האם ממשלת מקסיקו מעודדת מעשי רצח? "זה עניין פרטי" אמר מיגואל. "עניין של זכויות מיני. יתר על כן, אני מתגונן. אחת מנחל האורב מעבר לעמק מנסה להרוגני, ואתה הרוצח השכיר שלו. יש לי רעיון! כמה כסף תחק כדי להרוג את פרנאנדו? אני מוכן לתת לך שמושה פו וגדי עזים."

איט לא ילחם עוד ברעהו? אמר הזר. "השמעת?" "פה" אמר מיגואל, לך וספר זאת לפרנאנדו, אמור לו כי זכויות-המים שייכות לי. אניה לו ללכת לשלום."

וא נע מעט וכדור חפז מעל לראשו. הזר פתח ואמר: "חזירה עלינו לסיים את שיחתנו. שמע אלי, מיגואל." מנין לך שמי? תמה מיגואל. "עכשו אני בטוח כי אתה רוצה השכיר של פרנאנדו."

אני יודע את שמך, היות ואני מסוגל לקרוא את מחשבותיך. "אמן היתה כלבה" אמר מיגואל.

פני הזר נעו, אבל הוא התעלם מן הגידוף: "באתי מעולם אחר. שמי קויצאלקואטל."

באמת? אמר מיגואל בליגלוג, ואני פטרוס הקדוש, שומר מפתחות השמיים. פני קויצאלקואטל הסמיקו: "באתי לכאן לתת פקודות, לא להתווכח. הידוע אתה מדוע לא יכדי כדוריי וסכניך לפגוע בי?"

המדוע הספינה שלך מעופפת? השיב מיגואל בגלגול סיגריה. "מוטב שאקח את הרובה. פרנאנדו עלול להתגנב מאחורי ולירות בגבי."

הרפה מן הרובה? אמר הזר. "פרנאנדו לא יפגע בך — ואתה לא הפגע בו."

אם כן? אמר מיגואל. "אוישט לו את לחיי, כדי שישלח בה כדור. אאמין לדברייך רק אם אראה את פרנאנדו הוֹך, דאורך העמק כשידיו מעל לראשו. ואפילו אז לא אקרב אליו. היות ובחגורתו נעוץ פגיון."

ויצאלקואטל החליק את כיפת הנוצות שלו ופניו נעו. "עליכם לחדול מן הקטטנות", אמר, "בני עמי שומרים על השלום ברחבי תבל."

בדיוק כן חשבתי" אמר מיגואל. "באת מארצות הברית. מדוע אינך משליט שלום במולדתך? ראיתי את הסיניורים המפרי ביגארט ואדוארד רובינסון בסרטים. כולם גאונסטרים. כולם יירים זה בזה מראשי מגרדיהשחקים של ג'ורג'ווק. כן, אני יסמך את השלום שלכם. תחילה אתם משליטים שלום —

ואחר כך אתם באים לקחת את הנפט והזהב." "אני מוכרח לשכנע אותך" אמר קויצאלקואטל. הוא התיז בונן בסיגריה הכבויה אשר בין שפתי מיגואל, והרים את ידו. לשון-אש פרצה מן הטבעת אשר על אצבעו והדליקה את הסיגריה.

רב תודות סיניור" אמר בשאפו את העשן אל קירבו. "היכול תושב כדור הארץ לעשות זאת?" "מי יודע?" אמר מיגואל.

אני בכוגל להשמיד את כל העולם" אמר קויצאלקואטל, אם לא יפסיקו יושבי כדור-הארץ להילחם, נמחה אותו כליל. אין כל סיבה שבני אדם לא יוכלו לחיות בשלום ואחוה." "ישנה סיבה אחת, סיניור."

פה היא? "פרנאנדו." "כרנאנדו לא ילחם בך."

מיגואל הרכיב את כובעו על מקל והניף אותו מעל לסלע. נשמע קול יריה והכובע המנוקב צנח ארצה.

נחא" אמר מיגואל, "אמלא את בקשת הסיניור. אהדל לירות, אבל לא אצא מאחורי הסלע. אני מוכן לסיים את המלחמה, אבל נדמה לי שאתה דורש ממני דבר בלתי אפשרי."

ני קויצאלקואטל קדרו: "מיגואל, ספר לי כיצד פרצה דמריבה."

פרנאנדו רוצה להרוג אותי ולשעבד את משפחתי." "מדוע?" "מפני שהוא רשע מרושע."

וננין לך שהוא רשע מרושע? "מפני שהוא רוצה להרוג אותי." מה עניין זכויות המים? שאל קויצאלקואטל. "זוהי ארץ דלה" אמר מיגואל, "בקיץ חריבים המעיניים, והמים אינם מספיקים להרוות את צמאונן של שתי משפחות." "ואין לכם בתי-משפט?"

בשבביל אנשים כמונו? תמה מיגואל בחיך אדיב. "היש גב לפרנאנדו בני משפחה?"

כן" אמר מיגואל, כאשר הם מסרבים לעבוד בשבילו, היא מכה אותם מכות רצח."

ויצאלקואטל התבונן על סביבותיו בקוצר-רוח, עורב בקרבת הרובה המוטל על הארץ, וממקורו השתרבב זנבה של לטאה.

חכה כאן" אמר לבסוף, "אקרא לפרנאנדו. תיפגש אתו ליד המכונה המעופפת."

כדרייך, סיניור" אמר מיגואל. "הוא חוגע ברובה" הוסיף קויצאלקואטל בתקיפות.

לא, סיניור" אמר מיגואל. הוא חיכה עד אשר נעלם הזר בין הסלעים. אחר לקח את רובהו וסכיניו, ולגם מכוד היין. הוא הטעין מחסנית חדשה ברובה ולגם מן היין לאיטו. בינתיים קרב הזר אל מקום מחבואו של פרנאנדו. הוא שהה שם זמן רב, ולבסוף הופיע שנית ורמז בידו למיגואל.

אני בא, סיניור! קרא מיגואל בהניחו את הרובה על אחד הסלעים. הוא קם ממקומו, מוכן לצנוח עם היריה הראשונה. אולם כל יריה לא באה.

ליד דמיתו של קויצאלקואטל הופיע פרנאנדו. מיד גזן מיגואל ואחז ברובה.

משהו חרק באחיר העמק. הרובה התחלש בידיו של מיגואל. הוא פלט זעקה ושטם אותו מידי. אחר חשך עליו עולמו.

לכשהתעורר מצא את עצמו בצל הצלחת המעופפת. לידו נצבו פרנאנדו והזר.

אני הי? שאל. קויצאלקואטל לא השיב. מיגואל התבונן על סביבותיו. חיפש את הריבה והסכין. הם נעלמו ואינם עניין נחקלו בעיני פרנאנדו.

דין פרנאנדו" אמר, "אנו אבודים. סיניור קויצאלקואטל יהרוג את שנינו. צר לי כאד על כי אני אעלה השמימה, שעה שאתה תרד לגהנום." "אתה טועה" השיב פרנאנדו בחפשו את סכיניו. "לא תזכה לראות את השמיים. וגם ברנש זה קויצאלקואטל, המכונה את עצמו גם בשם קורטס, לא יזכה לכך." "הסו!" אמר קויצאלקואטל (או קורטס). "ראיתם את גידול ביחיי. עתה הקשיבו לדברי. בני גזעי קיבלו על עצמם את שמירת השלום במערכת-השמש. כוחנו גדול ורב. הצלחנו לפתור בעיות, אשר עליהן אף לא חלמו יושבי כדור הארץ, ועתה עלינו להפעיל את כוחנו לטובת הכלל. אם נצונחם להשאר בחיים, עליכם לחיות בשלום ובאחוה. בנהם?"

השתוקקתי לכך מאז ומתמיד" אמר פרנאנדו. "אלא שבין-הישים זה רוצה לחסל אותי."

איש לא יחסל אותך" אמר קויצאלקואטל, "עליכם לחיות בשלום — או למוות."

מיגואל ופרנאנדו החליפו מבטים רבי-משמעות. אחר נעצו את עיניהם בקויצאלקואטל.

הסיניור הנו רודף-שלום" אמר מיגואל. "זוהי הדרך הטובה ביותר להבטחת השלום. טוב לחיות בשלום, אך ההוכח למר לנו כיצד נעשה זאת?"

פשוט מאד" אמר הזר בקוצר-רוח, "עליכם להפסיק להילחם."

אין הברר כה פשוט" העיר פרנאנדו, "אפשר שבארץ ממנה באת אין הנחש אוכל את העכבר ואין החסידה בולעת את הנחש, אפשר שבארץ יש מזון ומים בשפע, ואדם אינו מוכרח לדלחם כדי לקיים את משפחתו. כאן אין המצב כה פשוט."

מיגואל הניד בראשו: "קרב לחדאי שיבוא יום בו נחיה כולנו באחוה. אנו מנסים לקיים את מצוות אלוהים. אנו הולכים וטובים מיום ליום. יפה היה אילו יוכלנו להפוך לאזרחי הימים בעולם פלאות. אבל לרוע מזלנו..."

סור לכם לפתור את בעיותיכם באלימות" אמר קויצאלקואטל בתוקף, "האלימות היא רעה. אתם מוכרחים להתפייס מיד."

אחרת ההרוג אותנו" אמר מיגואל. מבטו נפגש בעינו כרנאנדו. "טוב מאד, סיניור. לא נוכל להתנגד לך. מה עלינו לעשות?"

סויצאלקואטל נפנה אל פרנאנדו. "גם אני מסכים, סיניור" נאנח הלה, "אתה צודק בהחלט. עלינו לחיות בשלום."

אחזו איש בידי רעהו והשבעו לחיות כאחים" אמר קויצאלקואטל.

מיגואל הושיט את ידו, ופרנאנדו לחץ אותה בחיוך. "ראיתם את?" אמר קויצאלקואטל בחיוך, "אין זה קשה כלל. עכשו אתם ידידים. השארו ידידים."

הוא הלק לעבר הצלחת המעופפת. בדופן הצלחת נפתחה דלת כ סתרת, הוא דרך על הסף ונפנה לאחור. "זכור" אמר, "אששוק עליכם בשבע עיניים." "כלי כסף" אמר פרנאנדו, "אדיוס, סיניור."

לך לשלום" הוסיף מיגואל.

דלת נסגרה ללא שאון, וכעבור דקות ספורות כבר ריחפה הצלחת כלפי צפון.

בדיוק כן חשבתי" אמר מיגואל, "הוא בא מארצות הברית."

פרנאנדו נשך בכתפיו: "היה רגע בו חשבתי שהוא יאמר לנו דברים של תבונה. אכזר, החייב אינם קלים."

אוה" אמר מיגואל, "חיינו קלים עד מאד, אלא שאין הוא גר בסוגריה. אנו נאלצים לחיות כאן, למולי, יש לי ול- משפחתי באר טובה. חיייהם של אנשים, אשר להם אין באר- קשים באמת ובתמים."

זוהי באר עלובה וחסרת-ערך" אמר פרנאנדו, "אבל היא שייכת לי."

הוא גילגל סיגריה והגישה למיגואל. אחר גילגל סיגריה לעצמו. שני הגברים שקעו בעישון. אחר נפרדו בדממה.

מיגואל חזר אל כד היין אשר על הגבעה. הוא לגם לגימה ארוכה, שיהק בהנאה והתבונן על סביבותיו. סכיניו ורובהו היו מוטלים בין הסלעים. הוא לקח אותם ובדק את המחסנית.

אחר הציץ מעבר למתנס הסלעים. כדור התניז רסיסי אבן בקרבת פרצופו, והוא החזיר יריה תחת יריה.

לאח מכן השתרה דממה. מיגואל שב לגלוג מן היין, העורב הוסיף לדדות בקרבתו, כשגב הלטאה משורבב מפיו.

מיגואל פתח ואמר רכות: "סיניור עורב! אסור לאכול לטאות! זהו מעשה רע!"

העורב נעץ בו מבט בוהה, והוסיף לעסוק בעיכול הלטה. מיגואל הרים את הרובה.

סיניור עורב, חדל לאכול לטאות, אחרת אאלץ להריג אותך!"

העורב לא שם אליו לב. "האינך יודע כיצד להפסיק?" אמר מיגואל בעדינות, "הבה ואסביר לך."

העורב נעצר תחתיו. זנב הלטאה נעלם בקרבו לחלוטין. "נחא" אמר מיגואל, כאשר אדע כיצד יכול עורב לחזול לטרוף לטאות ולהשאר בחיים, אסביר לך הכל, אבל עד אז תוכל ללכת לשלום."

הוא נמח וניצוץ את רובהו אל מיגואל.

התכונות

רק 50 אחוז מן האמהות זוכרות מתי החלו ילדיהן להלך, ורק 36 אחוז זוכרות מתי צמחה להם השן הראשונה.

16. הנכון הרבה שפירוס ונשים אינם שוכחים לעולם?

הנשים מיטיבות לזכור עלבונות יותר מכל בעליהן אחר ממשפחת היונקים. אולם אין כל הוכחות ממשיות לכך שפירוס לים זכרים פגיעות וגוטרם איבה משך שנים רבות.

17. האם נהדש כוח-זכרוןך ככל שאתה הולך ומזדקן?

כומר הזכירה של אדם מגיע לשיא בגיל עשרים, ויורד ב־15 אחוז בגיל 45. לאחר מכן תלוי כוח-הזכרון בעיקר בהתעיינות בחיים. במידה שהתעיינותו של האדם בעבודות פוחתת, כן נחלש גם כוח-זכרונו.

18. מדוע מיטיבים אנשים זקנים לזכור מקרובים שאירעו לפני זמן רב, לא מקרובים שאירעו לפני זמן קצר?

הפסיכולוגים סבורים כי הסיבה לכך נעוצה בהתנזרות תא-המוח, המכילים את מרכז-הזכרון הראייתי. בדרך כלל קל יותר לזכור מקרובים שאירעו לפני תהליך-ההתנזרות.

19. מהי הדרך הטובה ביותר לזכור עובדות?

הלימוד הכולל יעיל יותר מן הלימוד המקוטע. אל תשגן את החומר קטע אחר קטע, אלא עבור עליו מתחילתו ועד סופו. שיטה זו תאפשר לך לקלוט את המסגרת הכללית, לקשר בינה לבין הפרטים. כאשר עליך לזכור חומר רב, שגן איתו תוך הפסקות קצרות של מנוחה. הפסקות אלו יתנו לחומר אפשרות להיקלט כהלכה.

20. מה הן שיעות היום הטובות ביותר לזכירה?

כאן אין לקבוע כלל אחיד. כמה בני-אדם מיטיבים לזכור עובדות בשעות-הבוקר. אחרים מיטיבים לזכור בלילה. בחר לך את הזמן המתאים ביותר ושגן את העובדות הרצויות לך. המדע גילה כי מוח-האדם מיטיב לקלוט עובדות, כאשר אין כל הפרעה מבחוץ. זכרון פועל אפילו כאשר אתה ישן. באוניברסיטת-קרולינה הורכבו במיטות הסטודנטים מיקרופונים, שהשמיעו להם קטעים של מחזות שקספיריים. כאשר התעוררו הסטודנטים למחרת בבוקר, היו מרבית הקטעים חרוטים בזכרונם.

21. עד איזה גיל יכול אדם לזכור את ימי ילדותו?

הפסיכולוגים גילו כי אדם מסוגל לזכור בבירור רק את כל אשר אירע לאחר מלאת לו חמש שנים. הם זוכרים את ספורי הוריהם על ילדותם, לא את העובדות האמיתיות.

מה זה זכרון? האם זה משחו אשר אין לך בה פיקוח עצמי? האפשר לשפר אותו. או שמא הוא מוגבר בהיקפו כמו ארכיון? האם כוח-זכרונו של אדם נהדש לעת זקנה? למי יש כוח זכרון חזק יותר? לגברים, או לנשים? ומדוע שוכח הבעל מתי זה יום ההולדת של אשתו? אם יש בריצון לדעת את התשובות לשאלות אלה, עיין ברישומה הבאה. המבוססת עד ממצאי פסיכולוגיים אמריקאיים נודעים. לאחר מכן רצוי שתעיון במבחן-הזכרון אשר בתחתית העמוד. אפשר שהוא יתן לך את המפתח להבנת התכונה החשובה המכונה כיום זכרון.

סבורים כי אנשים אלה מצטיינים פשוט בראייה בלתי רגילה, החורטת את התמונות במוחם.

10. המסוגל אדם "לזכור" מקומות אשר לא ראה לפני כן?

לעתים קרובות נכנס אדם לחדר, אשר לא ראה מימיו, ומרגיש כי ביקר במקום לפני כן. הפסיכולוגים נותנים לתופעה זו הסבר פשוט: אחד החפצים, אשר במקום, מוכיר לאדם חפצים אשר ראה קודם במקום אחר ויוצר אשליה של ביקור קודם באותו החדר.

11. מה אתה זוכר יותר — מאורעות משמחים או מאורעות מצערים?

ברור שמאורעות נעימים נחרטים בזכרונוך יותר, ואינך חי אותם מחדש פעמים רבות. לעומת זאת אתה נוטה לשכוח מאורעות מצערים. על כן נראית תקופת-הילדות תמיד כי אישרת בעיני אנשים מזדקנים.

12. המיטיבים יודים לזכור יותר ממבוגרים?

לא בהכרח. אולם אם העובדות הנלמדות חדשות גם לילד וגם למבוגר, יזכור אותן הילד ביתר קלות, היות ואין במוחו כל אסוציאציות קבועות, העשויות לסתור אותן.

13. למי כוח-זכרון חזק יותר — לגברים או לנשים?

כוח-הזכרון של הנשים עולה במקצת על זה של הגברים. בדרך כלל זוכר כל מין את העובדות אשר מעניינות אותו יותר. נשים מיטיבות לזכור צבעים, צורות ופני-בני-אדם. גברים מיטיבים לזכור מספרים ועובדות הגיוניות.

14. מדוע שוכחים בעלים את ימיהם-הזדקנה שנישים?

הסיבה פשוטה ביותר: ימיהם-הזדקנה של הנשים פשוט אינם מעניינים אותם.

15. הזוכרות אמהות את הימים הראשונים בחיי ילדיהן?

לא. נסינות שנערכו באוניברסיטת-קליפורניה הוכיחו כי

1. היש גבור לזכרות החומר שאתה מסוגל לזכור? הפסיכולוגים גילו כי כושר-זכרונו של אדם הינו גמיש ביותר, היות והזכירה מבוצעת בעיקר על ידי קישורי-רעיונות.

2. העשויות תזכורות בכתב לשפר את כוח זכרונוך?

אין הן משפרות אותו ואין הן פוגמות בו. התזכורות מרעילות רק כאמצעי זמני, המזכיר לך את אשר עליך לעשות.

3. האם קשירת חוט מסביב לאצבעך עוזרת לך לזכור?

קשירת חוט לא תועיל לך, אם לא תיצור קשר בינו לבין הדבר שאתה רוצה לזכור. הנחת הגרביים לתוך הנעליים, העברת הטבעת מאצבע לאצבע, הזזת הטלפון ממקומו — כל זה עשוי להזכיר לך שעליך לעשות משהו. אולם אם לא יוצר הקשר ההגיוני, אתה עשוי לשכוח מדוע הזזת את הטלפון, או העברת את הטבעת.

4. איזו עובדות קשות ביותר לזכירה?

מרבית בני-האדם מתקשים לזכור מספרים-סלפונים, תאריכים ועובדות-סטטיסטיות. הסיבה: רובנו מוצאים את המספרים משעממים, ומתקשים לקשרם עם משהו מועיל ורב-משמעות.

5. האם ריכוז-המחשבה עוזר לך לזכור?

כאשר אתה לומד עובדה חדשה, עשוי ריכוז-מחשבה לקבוע אותה במוחך. אבל כאשר אתה מנסה לזכור עובדה, עלול ריכוז המחשבה להפריע לך. כאשר אתה רוצה לזכור משהו, מוטב שתפרה את מחשבותיך, הניח להן לשוטט כרצונן.

6. המיטיב אתה לזכור עובדות פשוטות יותר מעובדות מורכבות?

העובדות המורכבות נזכרות ביתר קלות, היות והן נלמדות תוך מאמץ.

7. המיטיבים הדומרים האיטיים לזכור יותר מן המהירים?

לא. הלומדים האיטיים עושים מספר רב של שגיאות ומי מהירים לשכוח את החומר הנלמד. לעומת זאת מיטיבים הלומדים המהירים לזכור, היות והם מרכינים את תשומת-ליבם בעובדות העיקריות.

8. התוכל לשפר את זכרונוך על ידי שינון לזכות-זמנים או תאריכים?

אל תבזבז את זמנוך. שינון עובדות חסרות-ערך אינו מועיל. אתה יכול לשפר את זכרונוך רק על ידי השימוש המעשי בה. לדברי הפסיכולוג הניו-יורקי, ברונו פירסט, מוטב שתנהג לפי שלושת הכללים הבאים: (א) רבו את תשומת-לבך בעובדה שאתה רוצה לזכור. (ב) קשר אותה עם משהו שכבר ידוע לך. (ג) חזור עליה מפעם לפעם.

9. האם זכרון בלתי רגיל הוא סימן לאינטליגנציה גבוהה?

כן. אמנם ידועים מקרים של אנשים בעלי רמת אינטליגנציה נמוכה המיטיבים לזכור עובדות ומספרים. אולם הפסיכולוגים

בחו את כח זכרונוך

1. 3-8-7-5-4-2-8
2. 9-2-7-4-8-5-1-6

1. באיזה סוג זכרון אתה מצטיין — זכרון-ראייה, זכרון-שמיעה, או זכרון-שרירותי? בעלי זכרון-ראייה הינם בדרך כלל קולטי-העובדות הטובים ביותר. הם זוכרים תמונות, מאורעות, פרצופים. בעלי זכרון-שמיעה רומים למכשיר-הקלטה, זוכרים בעיקר מוסיקה, קולות ושמיות. בעלי זכרון-שרירותי זוכרים בעיקר בעזרת מישוש והתנועה. מיטיבים למצוא את דרכם בחדרים חשוך כים. דמבחוץ הבא, שנלקח מתוך ספרו של ויליאם רוברט בטיכולוגיה שימושית, יאפשר לך לקבוע מהו שטח-הזכרון בו אתה מצטיין ביותר.

א. מצא ארבע מלים חוזרות למלה "צוף" ולמלה "נברשת".
ב. בחר לך מלה ארוכה ונסה לאיית אותה בסדר הפוך.
ג. פתח את פיך ונסה לתאר בדמיונוך את המלים "בקיבוק ובעבוע" מבלי להניד בשפתיד.
(התשובות בעמוד 12)

1. האם כוח-הזכרון שלך הוא מעולה, ממוצע, או ירוד? תוכל לגלות זאת אם תבחן את עצמך במבחן הבא. הלקוח מתוך ספרו של ברננד בירו שיפור הזכרון תוך שלשה שבועות.

קרא את סדרת-הספרות הראשונה בקול רם. התעכב על כל סיפורה למשך שנייה אחת. אחר כסה את הספרות בכף ידך וכתוב אותן לפי הזכרון. נהג כך גם בשתי סידורות הספרות האחרות.

א. 8-3-4-3-9-2-1
ב. 5-7-4-9-7-2-1
ג. 8-9-3-7-5-2-6

קרא את סדרות הספרות הבאות באותה צורה. אחר הוב אותן בסדר הפוך, לפי הזכרון.

ד. 7-4-1-9-2-5
ה. 3-8-5-2-9-4
ו. 2-7-5-6-8-3
ז. 4-8-6-9-7-2-5-3
ח. 9-4-5-8-3-7-2-6